

Savonialaista arkea ja juhlaa

– 30-vuotisjuhlavuoden julkaisu

SAVONIA

ammattikorkeakoulu

7/2022

MONIALAISET

Toimittanut Jouni Vornanen

Savonialaista arkea ja juhlaa – 30-vuotisjuhlavuoden julkaisu

Toimittanut

Jouni Vornanen

Savonia-ammattikorkeakoulu
Julkaisutoiminta
PL 6
70201 KUOPIO
julkaisut@savonia.fi

Copyright © tekijät ja Savonia-ammattikorkeakoulu
Teksti, kuvat ja taulukot CC BY-SA 4.0

1. painos

ISBN 978-952-203-307-9 (PDF)
ISSN 2343-5496

Savonia-ammattikorkeakoulun julkaisusarja 7/2022

Kustantaja: Savonia-ammattikorkeakoulu
Kansikuva Wille Markkanen
Taitto ja ulkoasu: Tapio Aalto

Sisällys

Savonia-ammattikorkeakoulu – 30 vuotta

Esipuhe	5
<i>Jouni Vornanen</i>	
Savonia-ammattikorkeakoulu – 30 vuotta	6
Vuonna 2013 yrittäjyys nostetaan vahvemmin strategiaan	9
Savonia uuteen aikaan – osakeyhtiö starttaa (2014)	11
Uusi rahoitusmalli haastoi ammattikorkeakoulut (2015)	14
Savilahti – ainutlaatuinen kokonaisuus maailmassa (2016)	16
Yritysyhteistyöllä opiskelijoille työelämälähtöisyyttä (2017)	18
Vuosi käynnistyi varainhankinnalla (2018)	20
Savonian kampus -projekti käynnistyi vauhdilla (2019)	22
Savonia yksi parhaista työpaikoista (2020)	24
Savonia uusi Great Place to Work –sertifikaatin (2021)	27
Savonia 30 vuotta – työtä maakunnan hyväksi (2022)	30
Juhla-artikkelit	33
<i>Aki Happonen</i>	
Mitä 5G oikeasti on?	34
<i>Marja Kopeli & Pirjo Venhovaara</i>	
Miten opiskelijamme voivat? – pedagogiikka ja yhteisöllisyys hyvinvoinnin rakentajina	36
<i>Raisa Leinonen</i>	
Live, digi, Hybridi? Mistä tapahtumien uusi normaali?	40
<i>Eeva-Kaisa Pulkka, Timo Teinilä, Fiia Ritvanen & Essi Keto</i>	
Maatalous on digiä, älyä ja täsmätoimia	43
<i>Jarkko Surakka</i>	
North Savo Talent Hub	46

Esipuhe

Osaamista, tietoa, osallisuutta, yhteistyötä, verkostoja, hyvinvointia, elinvoimaa, veto-voimaa, pitovoimaa, iloa, intoa, mahdollisia tulevaisuuksia, sivistyksen huoltovarmuutta, inhimillistä turvallisuutta, innovaatioita – ammattikorkeakoulut ovat tulevaisuuden tutkimusmatkailijoita.

Karttanamme on vuosikymmenten, osalla koulutusaloistamme jopa yli vuosisadan, ajan karttunut tieto uusien osaajien kouluttamisesta. Kompassinamme on tuorein tutkimuksen tuottama data ja matkaseuranamme alati kohti uutta kurkottava sukupolvi. Repusamme tutkimuksen, kehittämisen ja innovaatiotoiminnan työkalut sekä elinkeinoelämän kanssa synnyttävä tieto ja ymmärrys.

Tästä alati jatkuvasta tutkimusmatkasta haluamme kertoa myös muille: Savonian 30-vuotisjuhluvuosi on ollut oiva estradi kertoa osaamisestamme maailmalle. Savonia juhli vuonna 2022 pyöreitä kolmikymppisiä nostamalla esiin päivänpolttavia haasteita ja hakemalla ratkaisuja meitä kaikkia ympäröiviin ilmiöihin. Juhlavuotemme oli avoin kutsu yhteistyöhön sekä vaikuttaviin, inhimillisiin ja uutta luoviin kohtaamisiin.

Haluamme nostaa esille ammattikorkeakoulujen roolia hyvinvoinnin, kasvun ja tasa-arvon edistäjinä sekä kuntien ja alueiden elinvoiman kehittäjinä.

Savonia-ammattikorkeakoulun visiona on olla vastuullisesti vaikuttavin ammattikorkeakoulu vuonna 2030. Vaikuttavuus on muun muassa osallistumista yhteiskunnallisen kehittämisen foorumeille. Asiantuntijoita ja tuoretta näkemystä kaivataan yhteiskunnan kaikille sektoreilla: tekniikan, liiketalouden, luonnonvara-alan, kulttuurin, matkailu- ja ravitsemisalun sekä sosiaali- ja terveysalan tiimoilta.

Toivon, että Savonialla syntyvä tieto, osaaminen ja kehittämistyö tuovat rohkeutta, yhteisöllisyyttä, valoa ja toivoa juhluvuotemme aluksi valaistun Puijon tornin lailla koko maakuntaan ja laajemminkin!

Anne Heikkinen
viestintäpäällikkö

Savonia-ammattikorkeakoulu – 30 vuotta

Ammattikorkeakoulujärjestelmä täytti tänä vuonna 30 vuotta. Aikanaan opistoasteen oppilaitoksia Suomessa oli noin 500. Monet niistä olivat pieniä ja kouluttaminen opiskelijaa kohden maksoi kohtuuttomasti. Koulutusuudistuksessa yksiköt koottiin saman sateenvarjo alle. Mullitus oli melkoinen, koska monet yksiköt olivat paikkakunnillaan, 100-vuotiaita brändejä, kuten Kuopion Muotoiluakatemia tai Kuopion Kauppaoppilaitos.

Ammattikorkeakoulujärjestelmään oli myös ulkopuolista painetta. Kehittyvä työelämä tarvitsi entistä enemmän koulutettumpaa väkeä. Samoin Suomeen haluttiin samanlaista koulutusjärjestelmää kuin muuallakin Euroopassa.

Savonia aloitti toimintansa väliaikaisena ammattikorkeakouluna 1992. Vakinaisen toimiluvan Savonia sai 1998. Näitten vuosien aikana ammattikorkeakoulun toiminta laajeni kuuden koulutusalan ja lähes seitsemän tuhannen opiskelijan korkeakouluksi.

Kun ammattikorkeakoulujärjestelmä täytti 20 vuotta, Savonia toimitti aiheesta juhlaulkaisun. Kyseessä ei varsinaisesti ollut historiikkia, vaan muisteloita ja välähdyksiä menneistä vuosikymmenistä.

Tässä artikkelisarjassa jatketaan samoilla eväillä. Viimeiset kymmenen vuotta käydään läpi niin, ettei yritetä kaikkea kirjoittaa auki: nostetaan vain pinnalle kunkin vuoden ehkä suurimmat puheenaiheet.

Kampusrakentaminen puhutti jo vuonna 2012

Kampusrakentaminen oli puheenaihe jo vuonna 2012. Kun ammattikorkeakoulujärjestelmä täytti 20 vuotta, lukuvuoden avajaisissa Kuopion Musiikkikeskuksella rehtori Veli-Matti Tolppi pohti puheessa rakentamiseen liittyviä kysymyksiä. Hän mainitsi, että yhteisestä kampuksesta on puhuttu jo pitkään. Ensimmäisen kerran hän toi asian esille vuoden 2000 avauspuheenvuorossaan. Aika ei kuitenkaan ollut kypsä tälle ajatukselle.

Tolpin mukaan vaihtoehtoja kampusrakentamiseen on riittänyt. Konkreettisesti kampus nousi esille, kun sitä suunniteltiin entisen Tekun yhteyteen (2005). Kampuksella nähtiin olevan matkailullista ulottuvuutta. Olisihan kampus yhden Kuopion pääväylän varressa.

Katseet suunnattiin lopulta vanhaan yhteistyökumppaniin Technopolikseen. Vuonna 2000 alkanut yhteistyö oli laajentunut vaiheittain. Edellisenä vuonna (2011) yhteistyö vain vankestui, kun matkailu- ja ravitsemisala siirtyi Microkadun kampuksella. Uudet suunnitelmat etenivät siis vaiheittain. Seuraavana vuonna olisi vuorossa hyvinvointialan koulutus, siten muotoilun, tekniikan ja liiketalouden alan koulutukset. Silloin kampuksella arvioitiin olevan noin 4000 opiskelijaa ja henkilöstöä noin 400.

Savonian opiskelijat olivat jo saaneet esimakua uuden kampuksen mahdollisuuksista. Muun muassa matkailu- ja ravitsemisalan opiskelijoille tehdyn kyselyn tulokset kertovat opiskelijoiden tyytyväisyydestä. Uusiin tiloihin vuonna 2011 muuttaneet opiskelijat antoivat kokonaisarvosanaksi opetustiloista 3,6, asteikon ollessa 1-5. Parhaan arvosanan, 4,6 sai opetustilojen siisteys.

Myös keväällä 2012 järjestettiin Unelmien kampus –työpajat Savonian henkilöstölle ja opiskelijoille. Työpajoissa pyrittiin saamaan esiin käytännön asioita, joita suunnittelussa ja rakentamisessa tulee huomioida. Toisaalta haluttiin kerätä myös villedä ideoita ja ajatuksia, jotka muuten suunnitteluprosessissa ei nousisi esille.

Tilojen osalta korostuivat muun muassa tilojen monikäyttöisyys ja tavoitettavuus, myös turvallisuuteen kiinnitettiin huomiota. Tavoitetilana oli luoda vetovoimainen kampus niin opiskelijoille kuin henkilöstöllekin.

Katse kohti kansainvälisyyttä

Tolppi pohti lukuvuoden avauksessa myös kansainvälisyyttä. Savonialla oli korkeakoulukumppaneita yli 30 maassa. Aktiivinen opiskelija- ja asiantuntijavaihto oli arkipäivää, niin myös kansainväliset yhteistyöprojektit. Englanninkielisissä koulutusohjelmissa oli tutkinto-opiskelijoita jopa 20 maasta.

Tolppi näki, että ulkomaalaiset opiskelijat ovat Suomelle valtava mahdollisuus, jos heitä osataan käyttää. He ovat yksi tärkeä tulevaisuuden työvoimapolua helpottava ja kilpailukykyä edistävä voimavara.

Uutena tuotteena Tolppi mainitsi koulutuksen viennin. Tuotteistaminen oli vielä pohdinnassa eli mistä näkökulmasta korkeakoulutusta viedään ulkomaille. Onko kyse koulutustason nostamisesta? Haetaanko lisäeuroja? Ollaanko humaaneja ja halutaan olla kehittämissä kehitysmaita? Viedäänkö tutkintoja, tutkinnonosia vai toimintamalleja esimerkiksi pedagogisia menetelmiä?

Samoilla linjoilla oli vararehtori Mervi Vidgrén omassa kirjoituksessaan Savonian Sanomissa. Hänen mukaansa Savoniassa on tunnistettu ammattikorkeakoulun toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset, joihin globaaleihin haasteisiin ollaan valmiita tarttumaan. Tästä kertoo muun muassa Kosovoon suunnattu maatalousneuvojen koulutus, jossa yhteistyökumppaneina olivat Pro Agria ja Pristinian yliopisto. Samoin terveysteemaan liittyviä hankkeita oli suunnattu Afrikkaan ja Kiinaan.

Vidgrénin mielestä kansainvälisyys näkyi monella tapaa: opetuksen kansainvälistymisenä, opiskeli- ja asiantuntijaliikkuvuutena, tki-hankeissa ja kansainvälisten kumppanuuksien vahvistumisena. Vuosittain noin 200 opiskelijaa oli ulkomaisissa yhteistyöyliopistoissa opiskelemassa vähintään kolmen kuukauden jakson. Vastaavasti Savoniaan tuli vuosittain parisataa ulkomaista vaihto-opiskelijaa. Henkilöstöä oli vuosittainen ulkomailla noin 300.

Rehtoriksi elinikäisen oppimisen puolestapuhuja

Vuonna 2013 rehtorina aloitti filosofian tohtori Mervi Vidgrén. Uusi rehtori rentoutuu luonnossa ja stressin hän karistaa vaikka raivaamalla metsää. Lapsuutensa ja nuoruutensa Vidgrén on elänyt Ylä-Savossa, Vieremällä.

Kun Vidgrén aloitti rehtorina, käytössä oli termi elinikäinen oppiminen, ja sitä hän on edistänyt, mitä suurimmassa määrin. Lukion jälkeen tie vei sairaanhoitajaksi aina erikois-

koulutuksia myöten. Siitä jatkettiin terveydenhuollon maisteriksi ja viimeisin tutkinto on vuodelta 2009, jolloin hän valmistui filosofian tohtoriksi. Vidgrén sanoikin tuolloin: *“On antoisaa työn ohella kehittää itseään. Se on antanut motivaatiota oman työn ja työyhteisön kehittämiseen.”*

Johtajana Vidgrén haluaa olla helposti lähestyttävä. Hän pyrkii kannustamaan henkilöstöä yhdessä tekemiseen. Tosin, hän haluaa tuloksia, mikä ilmenee suoranuottisuutena, niin kuin hän kuvaili itseään. Vidgrén katsoi kuitenkin luottavaisena tulevaisuuteen. Rehtori näki, että Savoniassa opetuksen kehittäminen ja uudistaminen ovat arkipäivää. Opiskelijat, henkilökunta ja työelämä toimivat yhä tiiviimmin yhdessä.

Vuonna 2013 yrittäjyys nostetaan vahvemmin strategiaan

Työelämän tiivistyminen näkyi Savonian strategiassa vuosille 2013-2016, joka oli tehty yhdessä useiden toimijoiden kanssa. Mukana olivat niin henkilöstön, opiskelijoiden kuin sidosryhmienkin edustajat.

Työelämän tiivistyminen näkyikin monella tasolla. Savonia oli vahvasti mukana muun muassa "Yrityskylä Euroopan paras oppimisympäristö" –hankkeessa. Se on Taloudellisen tiedotustoimiston (TAT) 6. –luokkaisille suunnattu talous- ja työelämätaitojen oppimisympäristö. Hanke palkittiin kyseisenä vuonna Euroopan parhaana yhteiskunnan, liike-elämän ja koulutuksen kumppanuutena.

Yli 500 neliöisissä Yrityskylässä oli 15 yrityksen ja julkaisen palvelun toimitilat. Päivän aikana oppilaat olivat töissä, saivat palkkaa ja toimivat kuluttajina omassa yhteisössään. Näin he pääsivät tutustumaan työelämään ja kansalaisen rooliin. Yrityskylävierailulla oppilas työskenteli päivän ajan monenlaisissa tehtävissä. Opintokokonaisuuden viimeisenä vaiheena oli jälkirefleksio, jossa kerrattiin opittuja asioita.

Savonian opiskelijat ohjasivat Yrityskylän eri toimintoja. He vastasivat toiminnallisen päivän organisoinnista ja toteutuksesta sekä innostivat nuoria oppimaan yhteiskunnassa olemisen erilaisia rooleja. Ohjausprojektissa opiskelijat kehittivät ohjaus-, viestintä- ja organisointitaitojaan.

Kyseessä oli siis Savonian yritystiimin (yTiimi) opiskelijat. Savonian yTiimi on eri alojen opiskelijoille suunnattu vaihtoehtoinen opintopolku. Niissä käytännönläheisyys ja yritysten projekteissa oppiminen yhdistyvät teoriaopiskeluun.

Yritysyhteistyö ja kansainvälisyys lyövät kättä

Hyvänä esimerkkinä yritysyhteistyöstä ja kansainvälisyydestä käy samana vuonna tiivistynyt yhteistyö varkautehollaisen Elcoline Oy:n kanssa. Elcoline liittyi Savonian hallinnoiman Yritysten Kansainvälinen Osaaminen (YKO) –hankkeeseen, jonka tiimoilta muun muassa projektipäällikkö Mikko Heinosen toimesta toteutettiin niin sanotulla IBAM-työkalulla kansainvälisen liiketoiminnan arviointi.

Elcoline Oy on vuonna 2002 perustettu teollisuuden ja kiinteistötekniikan urakointi- ja kunnossapitoalan yritys. Asiakkaina ovat pääasiassa kansainvälisiä kaivos-, energia-, ydinvoima- ja telakkateollisuuden sekä liikenteen hallintajärjestelmien toimittajia.

Yhteensä yli 50 suomalaista ja kansainvälistä liiketalouden opiskelijaa osallistui Elcolinen projekteihin. Näitä olivat muun muassa työntekijöiden kouluttaminen ranskalaiseen kulttuuriin työmaakohteessa sekä tuotteistamisessa avustaminen. Lisäksi selvitettiin työ-sopimus- ja lupakäytäntöjä, tehtiin liiketoiminnan kansainvälistymisanalysointia ja paljon muuta kehitystyötä.

Elcolinen hallituksen puheenjohtaja Jere Räisänen vahvisti tuolloin yhteistyön edut. Yhteistyö yrityksen ja Savonian välillä oli ollut menestyksekkästä ja hyödyntänyt molempia

osapuolia: *"Projekteja on toteutettu laaja-alaisesti ja opiskelijat ovat olleet todella motivoituneita näihin hankkeisiin. Yhtenä suurena vahvuutena on ollut myös opiskelijoiden kansainvälinen tausta ja suomalaisopiskelijoiden kansainvälinen ajattelutapa."*

Elcolinen kansainvälistymien on huomattu myös laajemmin. Yritys sai Golden Gavia –kansainvälistymispalkinnon vuonna 2012. Voiton perusteina olivat sekä todellinen kansainvälistyminen ja kasvu, että myös yrityksen vahva määrätietoisuus ja sitoutuminen kansainvälistymisprojekteihin.

Kohti uusia haasteita

Lähestyttäessä seuraavaa vuotta, uudet haasteet odottivat Savonias. Listalla olivat valmistautuminen osakeyhtiöksi. Ammattikorkeakoulu-uudistus tarkoitti isoa muutosta. Opinahjoista muodostettiin osakeyhtiömuotoisia itsenäisiä oikeushenkilöitä. Perusrahoitus siirtyisi kokonaan valtiolle ja uusia rahoitusmalli perustuisi kokonaan tuloksellisuuteen.

Savonia uuteen aikaa – osakeyhtiö starttaa (2014)

Uudet tuulet puhaltaisivat, kun uusi ammattikorkeakoululaki astuisi voimaan 1.1.2015. Uusi rahoitusmalli perustuisi siis täysin tuloksellisuuteen. Rahoituksen leikkaus noin viidenneksellä asettaa ammattikorkeakoulut tiukkaa kilpailuun keskenään.

Jotta ammattikorkeakoulut pärjäisivät, on jatkossa keskityttävä olennaiseen ja karsittava turhia rönsyjä. Muutos merkitsee myös sitä, että tulevaisuudessa menestyminen edellyttää henkilöstössään asenne- ja toimintakulttuurissa uutta ajattelutapaa.

Uudessa rahoitusmallissa tuloksia ei mitata laadulla vaan määrällä. Eduskunta kuitenkin edellytti, että rahoitusuudistuksen vaikutuksia seurataan tiiviisti ja siitä annetaan myöhemmin selvitys sivistysvaliokunnalle. Sivistysvaliokunta painotti ammattikorkeakoulujen työelämälähtöisyyttä ja aluekehityksen tärkeyttä. Tämän vuoksi ammattikorkeakoulujen hallituksessa tulisi olla edustus työ- ja elinkeinoelämästä.

Tämä aiheutti myös Savoniassa monenlaisia muutoksia. Rehtori Mervi Vidgrén kirjoittikin Savonia Sanomissa: *"Perustellusti voidaan sanoa, että muutoksia oli yhdelle vuodelle liian paljon."* Organisaatiota ja johtamisjärjestelmää kevennettiin. Tämä näkyi niin, että johtaja- ja päällikköpaikat olivat haussa syksyn aikana.

Vidgrén avasi kirjoituksessaan seuraavan vuoden näkymiä. Vuoden alusta on kaksi koulutusvastuualuetta, joiden johtamisesta vastaavat koulutusvastuujohtajat yhdessä koulutusvastuupäälliköiden kanssa. Savoniassa siis siirryttiin prosessiorganisaatiosta tiimiorganisaatioon. Rehtori näki, että korkeakoululla on yhteiset säännöt ja toimintaohjeet, joilla varmistetaan yhtenäinen ja tasalaatuinen toiminta, jonka kaikkien tulee tietää ja osaltaan sitoutua. Tämän johdosta jokainen tiimiläinen allekirjoittaa tiimisopimuksen.

Vidgrén pohtii kirjoituksensa lopussa. *"Savonian strategissa todetaan, että yhteisö luo uuden Savonian. Yhteisön jäseniä ovat sekä koulutusvastuualueiden että korkeakoulu- ja hallintopalvelujen henkilöstö ja myös opiskelijat. Onkin jokaisen savonialaisen velvollisuus omalta osaltaan pysähtyä pohtimaan mitä on itse tehnyt tai valmis tekemään yhteisöllisyyden ja Savonian kehittymisen eteen."*

Kuopion Muotoiluakatemia 130 vuotta

Tämä vuosi oli muutenkin vilkas ja varsinkin kulttuurin saralla tapahtui paljon. Savonian Kuopion Muotoiluakatemia juhli 130-vuotissyntäreitään. Oppilaitos oli seissyt arvokkaalla paikalla pitkään, lähes Kuopion keskustassa.

Vuonna 1894 piispa Valentin Frosteruksen perikunta ryhtyi myymään Piispanpuiston varrella olevaa tonttia rakennuksineen. Anniskeluyhtiö päätti ostaa tontin ja lahjoitti sen silloiselle Rouvasväenyhdistykselle. Tällä tontilla sijaitsee edelleen puinen, nikkari- ja empiretyylinen, lääninarkkitehti Zieglerin suunnittelema Piispankartano.

Kuopion Rouvasväenyhdistyksen toimitusjohtaja, opetusneuvos Eija Vähälä muisteli historiaa. Kun Rouvasväenyhdistys perusti käsityökoulun vuonna 1884, syynä olivat silloisen työväliytyksen kokemukset tuotteiden huonosta laadusta: *"Käsityö oli kurjalla kannalla, päätettiin perustaa käsityökoulu."*

Vähälä muistelee alkuaikojia: *"Käsityökoulu oli jaettu kolmeen osastoon: neulomaosasto, ompeluosasto ja kutomaosasto. Juuri kutomaosasto kuvaa sitä termiä, mitä tänä päivänä kutsutaan tekstiiliksi."*

Muuallakin tapahtui kulttuurielämässä. Syksyllä joukko Savonian opiskelijoita elivät jännittäviä hetkiä Kuopion kaupunginteatterin kulisissa. The Soud of Music -musikaalin ensi-ilta oli juuri alkanut. Kevään ja alkusyksyn aikana oli käytetty pitkälle toista sataa tuntia laulujen ja koreografioiden hiomiseen, sovitettu roolivaatteita, harjoiteltu maskien tekemistä sekä opeteltu olemaan osa teatterin ensemblea.

Musikaalin tausta oli tämän vuoden keväältä. Teatteri kutsui kaikki kiinnostuneet koelauluun. Ohjaaja Olli-Matti Oinonen ja kapellimestari Mika Paasivaara eivät kuitenkaan tässä vaiheessa paljastaneet musikaalin nimeä. Yllätys paljastui vasta koelaulun toisessa vaiheessa, millä musikaalilla remontoitua teatteritaloa juhlistetaan.

Varkauden energiatutkimushalli

Myös Varkaudessa tapahtui. Savonian Varkauden kampuksella vihittiin lokakuussa käyttöön energiatutkimushalli. Rehtori Mervi Vidgrén ja kuntayhtymän valtuuston puheenjohtaja Aleksi Eskelinen leikkasivat tapauksen kunniaksi nauhan. Näin viitotettiin tietä energiatekniikan koulutukselle ja tutkimustoiminnalle. Kuuluihan Varkaus Suomen suurimpaan ja kansainvälisesti merkittävään energia-alan poltto- ja lämmönsiirtoteknologi-an klusteriin.

Varkaudessa oli tuolloin energiateollisuuden laitoksia ja tuotteita toimittavia yrityksiä, jotka työllistivät seudulla yli 1000 työntekijää. Savonian Varkauden kampuksen energiatutkimuskeskuksen tavoitteena oli täydentää alueen asiantuntijuutta energiatekniikan osaamisalueella ja tarjota palveluita alan yrityksille Suomessa ja kansainvälisesti.

Bioanalytikkokoulutus 40 vuotta

Kuopiossa puolestaan Savonian bioanalytikkokoulutus täytti 40 vuotta, jonka kunniaksi järjestettiin lokakuussa juhlaseminaari, laboratorioalan näyttely ja iltajuhla. Seminaarin avasi yliopettaja Sirkka-Liisa Halimaa, jonka mukaan tilaisuus oli erittäin onnistunut. Hänen mielestään oli tärkeää, että opiskelijat osallistuivat järjestelyihin. Hän kehui myös heidän osuuttaan varsinaisessa juhlaseminaarissa sekä iltajuhlassa.

Bioanalytiikan koulutuksen yritys yhteistyö oli vahvasti mukana tapahtumassa. Yritysedustajien puheenvuorot käyttivät Roche Diagnostics Oy:n toimitusjohtaja Timo Niskanen, Reagena Ltd: toimitusjohtaja Markku Parviainen sekä Itä-Suomen laboratoriokeskuksesta osastonhoitaja Seija Paakkanen.

Kansainvälistä näkökulmaa seminaariin toi opettajanvaihdossa Savoniassa silloin oleva Namibia Institute of Pathology:n Training Coordinator Mathew Nghipumbwa. Hän on itsekin 80-luvulla Kuopion terveydenhuolto-oppilaitoksesta valmistunut bioanalyytikko.

Restonomiopiskelijat presidentin linnassa

Vuoteen mahtui myös juhlaa. Savonian restonomiopiskelijat saivat vuoden lopulla ainutlaatuisen tilaisuuden osallistua tasavallan presidentin itsenäisyyspäivän vastaanoton tarjoiluun ja vieraiden palveluun. Lähes 2000 vieraan serveeraaminen vaati organisoinnilta suurta suunnitelmallisuutta ja toteutuksen täsmällisyyttä.

Koulutus- ja kehittämispäällikkö Jari Lindén näki, että suuren väkijoukon palveleminen vaati saumatonta tiimityötä. Lehtori Markku Haapakoski kiteytti opiskelijoiden ajatuksia: *"Raakaa työtä ja hyvää asiakaspalvelua juhlavissa puitteissa. Vaikka työpäivä oli pitkä ja osaltaan raskas, niin kannatti osallistua. Oppi ja näki paljon."* Kokemuksen kruunasi tasavallan presidentin kanslian henkilöstöltä erinomainen palaute ja kannustavat kommentit.

Uusi rahoitusmalli haastoi ammattikorkeakoulut (2015)

Ammattikorkeakoulujen rahoitus muuttui, mikä herätti monenlaisia ajatuksia. Uudessa tilanteessa korostettiin tuottavuutta ja vaikuttavuutta sekä keskittymistä perustehtäviin. Yksitoista tulosindikaattoria näyttivät tavoitteiden suunnan.

Savonian uusi talousjohtaja Merja Laituri-Korhonen katsoi kuitenkin luottavaisena tulevaisuuteen. Hän näki, että rahoitusjärjestelmän muuttuminen ja yhtä aikaa tapahtuva perusrahoituksen väheneminen ja tuloksien vaatiminen hämmensi monia, mutta tarjoavat myös mahdollisuuden luoda itse kunkin työlle uudenlaista ulottuvuutta.

Laituri-Korhosen mielestä oli tärkeää siirtyä taloudellisen tuloksen tarkkailusta ja tulosjohtamisesta tuottavuuden johtamiseen. Jatkossa hänen mielestään kaikkien tuli ymmärtää, mistä raha tulee ja mitä hyötyä siitä oikein panostamalla saadaan.

Jos organisaatiossa huomio kiinnittyy jatkuvasti vähenevää rahoitukseen ja sen aiheuttamaan säästämiseen, johtaa se vääjäämättä pattitilanteeseen. Silloin tekeminen vähenee, tulokset vähenevät, rahoitus vähenee: ainoastaan negatiiviset lieveilmiöt lisääntyvät, pohdiskeli Laituri-Korhonen.

Savonia-leivos

Uusi rahoitusjärjestelmä puhutti, mutta siinä sivussa oli myös kevyempiä teemoja. Kun Savonia muuttui osakeyhtiöksi, tämän kunniaksi lanseerattiin Savonia-leivos. Ensimmäinen virallinen maistaja oli rehtori Mervi Vidgrén. Hän kommentoikin leivosta näin: *”Leivos oli oikein maistuva. Maku yllättävä, sillä punajuuri, joka ei maistunut punajuurelta, antoi siihen raikkautta. Sanoisin makua suussa sulavaksi, joka sopii herkkuhetkiin ja yhdessä-oloon.”*

Savonian monimuoto-restonomiopiskelijat ideoivat leivosta syksyllä 2014. Tuotekehityksessä oli mukana erilaisia vaihtoehtoja. Arviointia suorittivat opiskelijat, henkilökunta, opettaja sekä leipomo Truben tuotekehityspäällikkö Katri Lunna. Voittajaksi selvisi punajuurileivos. Perusteluina olivat maku ja näkö sekä makeassa leivonnassa harvinainen raaka-aine, punajuuri.

Elintarvikealalla oli muutenkin vilkasta. Kolmisenkymmentä eurooppalaista elintarvikealan huippua saapui Kuopioon kesän alussa. Vieraat Irlannista, Englannista, Saksasta, Puolasta, Italiasta, Espanjasta ja Portugalista tutustuivat kokousten lomassa myös suomalaisen ruokakulttuuriin. Savonia toimi aktiivisesti keskeisenä kumppanina eurooppalaisessa elintarvikealan, TRADEIT –projektissa.

Savonian projektipäällikkö Anna-Maria Saarelan mukaan hankkeen yksi monista tavoitteista on siirtää ajankohtaista ja käytännönläheistä tietoa elintarvikealan yritysten hyödynnettäväksi eri teemoista. Hankkeen aikana toteutettiin kahdeksassa Euroopan maassa yrityspajoja, joita hankkeeseen osallistujat tuottivat omilta erityisaloiltaan.

Projektipäällikkö Anna-Maria Saarela toteaa hankkeen toiminnan olleen vilkasta ja onnistunutta. Savonian järjestämiä koulutuksia on kehitetty käytännönläheisiksi ja hyödyllisiksi verkostoitumistilaisuuksiksi alueen muiden toimijoiden kanssa. Saarela sanoi: *"Kansainvälisiin tapahtumiimme hankkeen tuella osallistuneet yrittäjät ovat todenneet niiden olleen silmät avaavia kokemuksia."*

Markku Haapakoskelle PRO-patsas

Restonomipuolelle saatiin myös arvokas palkinto. Ravintola-alan Oscareiksikin kutsutut PRO-patsaat jaettiin 13. kerran. Alan parhaimmistoa palkittiin Helsingin Wanhassa Satamassa helmikuussa järjestetyssä PRO-gaalassa. Paikalle oli kertynyt 600 alan ammattilaista seuraamaan palkitsemista.

Tunnustuspalkinto jaettiin 12 kategoriassa. Valinnan teki 13-henkinen arvovaltainen tuomaristo. Voittajia valitessa vaakakupissa painoivat ammattitaidon lisäksi myös esikuvallisuus ja asenne. Opettaja-sarjan voittaja, lehtori Markku Haapakoski sai lisäksi seitsemästä ruokatoimittajasta ja –bloggerista koostuvan raadin lehdistöpalkinnon. PRO-tunnustuksien historiassa Haapakoski oli ensimmäinen opettaja, joka sai myös lehdistön palkinnon. Haapakoski opetti operatiivista johtamista ja viinitietoutta. Hänen tehtäviinsä kuuluvat lisäksi kansainvälinen opiskelija- ja harjoitteluvaihto, yhteistyö yrittäjien kanssa ja erilaiset projektit. Väitöskirjakin syntyi varttuneemmalla iällä aiheesta "Resurssiperäinen yritysyhteistyö pienten palveluyritysten verkossa. Tapaustutkimus matkailualan verkostosta".

Savilahti – ainutlaatuinen kokonaisuus maailmassa (2016)

Elokuun lopussa vietettiin Savonia-päivää. Savonian hallituksen varapuheenjohtaja Kari Rajamäki nosti puheessaan esille monia toimintaympäristöön vaikuttavia tekijöitä. Päälimmäisenä kuitenkin Savilahti-kokonaisuus. Rajamäki tähdensi, että osaamisen vahvistamiseksi ja resurssien käytön tehostamiseksi Savonian hallituksessa on päätetty: Savonia on osa Savilahti-kokonaisuutta.

Savilahden kampuksessa yhdistyy toisen asteen ammatillisen koulutuksen yhteistyö Savon ammatillisen koulutusyhtymän kanssa sekä korkeakoulupolitiikan tavoitteet Itä-Suomen yliopiston kanssa. Rajamäen mukaan alue on kolmen koulutusastetta kokoavana ja kooltaan merkittävä kampus, joka on ainutlaatuinen Suomessa ja maailmallakin. Rajamäki sanoi: *"Lisäksi alueella on vahva yritys- ja tutkijaverkosto kuten Kuopion yliopistollinen sairaala, Geologinen tutkimuslaitos ja Hyvinvoinnin laitos ja yrityksiä eri toimialoilta."*

Rajamäki näki Savilahti-kampuksen olevan Kuopion seudun ja maakunnan kärkihanke. Lähtöleveysuudessa on suuri mahdollisuus toteuttaa Savilahti-kampus niin, että projektiin osallistuvien synergiat hyödynnetään täysimääräisesti: entistä paremmin vastataan yritysten kehittämistarpeisiin, tehostetaan taloudellista toimintaa, toimitaan aidosti monitieteisesti yli hallintorajojen ja kyetään hyödyntämään kuluvalle ohjelmakaudella oleva aluekehitysrahoitus.

VIRVE, virtaa vedestä –hanke

Savilahti-kampuksilla tapahtui monia mielenkiintoisia vesialan avauksia. Esimerkiksi Savoniassa alkoi VIRVE, virtaa vedestä –hanke. Projektissa kehitettiin menettelyä vesialan osaamiseen ja uusiin innovaatioihin. Lisäksi hankkeessa oli tarkoitus tunnistaa kaupallisesti kypsät ideat.

Projektipäällikkö Ari Suhonen painotti, että hankkeessa laadittiin menettely vesialan osaamiseen liittyvän tuotekehitystoiminnan ja uuden yritystoiminnan synnyttämiseen. Tavoitteena oli luoda toimintamalli, jolla tunnistettiin Kuopion tiedepuistossa syntyvät uudet kaupallistettavat vesialan innovaatiot. Vesialan innovaatiota ei oltu rajattu sovelluksiin, vaan kaikki, mitkä liittyvät veden puhdistukseen tai juomavesiverkon puhdistukseen liittyvissä haasteissa.

Suhonen sanoi: *"Savonian strategian mukaisesti olemme aktiivisesti tarjonneet ympäristötekniikan testaus- ja tuotekehityspalveluja yrityksille. Esimerkiksi voisim mainita syksyn aikana alkavan Berner Oy:lle tehtävän projektin."*

Rakennusarkkitehtikoulutus herätti keskustelua

Muuallakin tekniikassa tapahtui. Pari vuotta aikaisemmin ammattikorkeakoulujen rakennusarkkitehtikoulutus herätti runsaasti keskustelua, miksei resurssija lisätty yliopistotason arkkitehtien koulutukseen. Koulutuksen järjestämisen luvat saivat Metropolia-, Savonia-, Tampereen ammattikorkeakoulut ja Oulun seudun ammattikorkeakoulu.

Savonian yliopettaja Janne Repo oli tyytyväinen koulutukseen aloittamiseen. Opetussuunnitelma on yhteismitallinen muiden rakennusarkkitehtikoulujen kanssa. Repo totesi: *"Savoniasta valmistuu kansainväliset mitat täyttäviä rakennusarkkitehtejä eli architectural engineering on heillä hyvin hallussa, kuten siellä päin tutkintoa kutsutaan."*

Tekniikka ja terveyttä 250 vuotta

Juhliinkin oli aihetta. Tekniikka ja terveyttä täytti yhteensä 250 vuotta. Tekniikan koulutus vietti 130-vuotis- ja terveysala 120-vuotissyntymäpäiviään. Lisämessä puolestaan vietettiin agrologikoulutusta, 30 vuotta. Lisämessästä on 30 vuoden aikana oli valmistunut 1200 agrologia opistoasteelta ja ammattikorkeakoulusta.

Niin kuin edellä näkyy, vastuuvaikuttaminen on tapahtunut pitkällä aikavälillä. Koulutuksen onkin katsottava pitkälle tulevaisuuteen. Tällä varmistetaan uusien ammattien kehittyminen, jatkuva uudistuminen sekä valmentaminen uuden oppimiseen ja tutkimiseen, myös rohkeaan edelläkävijyyteen.

Yritysyhteistyöllä opiskelijoille työelämälähtöisyyttä (2017)

Savonia ja Pöyry Finland Oy solmivat strategisen kumppanuussopimuksen, jolla tavoitellaan syvenevää tutkimus-, kehitys- ja koulutusyhteistyötä osapuolten välillä. Sopimus koski ennen kaikkea rakennus-, sähkö- ja ympäristötekniikan aloja.

Savonia nimesi sopimuksen tärkeimmiksi tavoitteiksi opiskelijoiden työelämälähtöisen osaamisen vahvistamisen, henkilöstön osaamisen kehittämisen, yksityisen rahoituksen lisäämisen sekä aluevaikuttavuuden kasvattamisen. Konkreettisia toimenpiteitä olivat muun muassa vierailuluennot sekä yhteiset työpajat, joissa kehitetään ratkaisuja Pöyryn tarpeisiin.

Sopimuksen allekirjoituksessa rehtori Mervi Vidgrén totesi: *"Tämä on meille merkittävä sitoutuminen yhteen Suomen johtavan tekniikan alan toimijaan. Vastaavia sopimuksia teemme harkiten, ja meillä on niiden suhteen korkeat odotukset. Aluevaikuttavuuden ja osaamisen kehittämisen kannalta on aivan keskeistä, että toimimme kiinteässä yhteistyössä niin alueen kuin koko Suomen johtavien yritysten kanssa."*

Pöyry Finland Oy:n toimitusjohtaja Juuso Pajunen puolestaan sanoi: *"Savonia palvelee monialaisena oppilaitoksena aktiivisesti ympäröivää työelämää. Sen energiaan, ympäristöön ja turvallisuuteen liittyvät painopisteet ovat vahvasti myös Pöyryn osaamisen ydintä. Uskomme, että yhdessä voimme luoda entistä edistyksellisempiä ratkaisuja ympäröivän maailman haasteisiin."*

YIT: teoriasta käytäntöön

Yhteistyötä kehiteltiin myös YIT:n kanssa. Tarkoituksena oli parantaa teorian tiedon kohdistamista käytännön tilanteisiin. Ideana oli varmistaa ammattitaitoiset osaajat tulevaisuudessa. Tuloksena oli YIT opinto-opintokonaisuus: rakennusinsinööri- ja rakennusmestariopiskelijoille.

Viiden opintopisteen YIT -opinnot toteutettiin Suomessa yhteistyössä ammattikorkeakoulujen ja Tampereen teknillisen opiston kanssa. Opinnot lukeutuivat osaksi opiskelijoiden amk-tutkintoa.

Opintojen sisältö tarjosi käytännönläheisen näkökulman rakennusalalla toimivien työjohtajien kannalta tärkeisiin kokonaisuuksiin. Koulutuksessa käsiteltiin muun muassa työturvallisuuteen ja laatuun liittyviä kysymyksiä: ryhmätöiden, case-esimerkkien ja työmaakäynneintien avulla. Oppimateriaaleissa hyödynnettiin YIT:n käynnissä olevia työmaita, ja perehdyttiin YIT:n toimintatapoihin ja järjestelmiin.

Savonian opettaja Hannu Haaranen näki, että tällainen koulutusyhteistyö syventää opiskelijoiden ammattiosaamista ja kohdistaa teorian tiedon käytännön tilanteisiin: *"Vaikka YIT-opinnoissa on pieni osa opiskelijoista, silti tämä joukko motivoi muitakin opiskelijoita. Koulun omissa projekteissa he näkevät YIT-opintojen avulla, että ne vastaavat todella työelämän tarpeita."*

LantaLogistiikkaa

Hienoja avauksia tuli Ylä-Savostakin esimerkiksi LantaLogistiikka –hankkeelta. Viimeisen 20 vuoden aikana lannanlevityslaitteiden koko on kasvanut. Moderni lietevaunu siirtää lietelantaa yli 16 kuutiometriä ja painoa kolmelle akselille tulee 10 tonnia. Itsekulkevilla laitteilla kokonaismassa on jopa yli 40 tonnia.

Suurten vaunujen mukana tulee tehokkuutta mutta myös ongelmia. Näin pellon pintaan kohdistuu tiivistymisriski ja kymmenien kuormien raskaus näkyy lisäksi paikallistiestön kunnossa.

Savonian tutkimus-, kehitys- ja innovaatioasiantuntija Pasi Eskelinen esitteli yhden uuden menetelmän tähän ongelmaan: lietelannan letkusiirto. Kumipintaisten ja siirrettävien putkistojen kautta lietettä voi siirtää pumppaamalla noin kahden kilometrin etäisyydellä varastosta.

Eskelinen kuvaa menetelmää: *"Menetelmän teho on 2 – 3 kertaa traktorinsiirtokalustoon verrattuna eli noin 100 – 200 kuutiota tunnissa. Letkunsiiirron ansiota liikennöinti traktorikalustolla loppuu. Peltolohkoilla letku yhdistetään traktorin levityspuomistoon, ja itse levitys toteutetaan ilman säiliötä. Tällöin pellolla kulkevan laitteiston kokonaismassa pienenee ja traktorin lisäksi painoa on vain 2 - 3 tonnia. Letku seuraa traktorin perässä ja levitys toteutetaan ilman suurempi katkoksia."*

Liiketalous 130 vuotta

Juhlittiinhan tänäkin vuonna. Liiketalouden koulutus täytti 130 vuotta, Minna Canthin hengessä. Minna Canth vaikutti kulttuuri- ja bisnesnaisena merkittävästi Kuopion liiketalouden koulutuksen syntyyn. Hän oli ensimmäisen suomenkielisen kauppakoulun, johtokunnan aktiivinen jäsen. Koulun ensimmäinen rehtori kuului myös kulttuurisukuun. Hän oli Kaarlo Brofeldt, kirjailija Juhani Ahon veli.

Liiketalouden taitoja tarvitaankin seuraavana vuonna. Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki varainhankintaa vastinrahalla. Rahoitusta oli varattu yhteensä 24 miljoonaa euroa, joka jaettaisiin ammattikorkeakoulujen kesken suhteessa kerättyihin varoihin. Valtion vastinrahakausi päättyisi 31.12.2018.

Vuosi käynnistyi varainhankinnalla (2018)

Savonian varainhankinta käynnistyiikin vauhdilla. Tavoitteena oli kerätä kyseisenä vuonna vähintään 1,5 miljoonaa euroa. Lahjoituksen olivat jo antaneet Teknologiateollisuus ry, Pekka Sirviön säätiö ja Betonimestarit. Mitä enemmän Savonia sai lahjoituksia, sitä enemmän valtion rahoitusta tuli opinahjoo.

Jokainen lahjoitettu euro toi Savonialla toisen euron vastinrahaa. Tällä tavoin lahjoittaja voi kaksinkertaistaa lahjoituksen hyödyn ammattikorkeakoululle. Savonian tutkimus- ja kehittämistoiminnan kärkinä olivat strategiset painoalat: vesiturvallisuus, ruokatuotanto, hyvinvointiteknologia ja kone- ja energiateollisuus.

Rehtori Mervi Vidgrén pohti omassa kirjoituksessaan Savonian Sanomissa varainhankintaa. Hän on tavannut alueemme yrityksiä "show-kierroksilla". Vidgrén myöntää, että ajatus varainkeruusta tuntui aluksi vieraalle. Savoniassa ei ole totuttu kehumään itseämme ja tuomaan esille saavutuksiamme. Sitten vielä vastikkeettoman rahan pyytäminen.

Vidgrén pohdiskeli: jotkut yritykset ovat todenneet, etteivät he ole tunteneet Savonian monialaista kokonaisuutta. Varainhankinnan yhteydessä yrityksiltä on tullut paljon toiveita syventää yhteistyötä. Yritysten henkilöstön osaamisen turvaaminen on esimerkiksi nousut esille. Savonian tuleekin vastata haasteeseen jatkuvan oppimisen mallilla, joustavasti ja nopeasti henkilöstön osaamisen tarpeisiin.

Vidgren kirjoittaa: *"Mielestäni jokainen lahjoitettu euro on tärkeä rahallisesti, mutta ennen kaikkea symbolisena eleenä siitä, että olemme tärkeä kumppani yritykselle. Olvi-säätiön 300 000 euron lahjoitus on tähän mennessä ollut merkittävin euromäärältään. Sillä nimenomaan tuetaan itäsuomalaista elinvoimaa."*

Charretta-menetelmä

Merkittävä lahjoituskohde oli myös Savilahden-kampus, jonka suunnittelu oli hyvässä vauhdissa. Keväällä suunnittelussa käytettiin charette-menetelmää, joka tarkoitti kuuntelua, keskustelua ja avointa vuorovaikutusta. Alkuvaiheessa kartoitettiin yli 1000 ideaa. Projektipäällikkö Pasi Haataja kertoi, että charrette on palvelumuotoilun käyttäjälähtöinen ja ratkaisukeskeinen suunnittelumenetelmä. Sen avulla visioitiin Savilahden kampusaluetta ja siihen liittyviä muita Savilahden mielenkiintoisia ilmiöitä.

Haataja täsmensi charrette-ajatusta: *"Käytännössä charretta synnytti vision siitä, miltä Savilahden kampus ja ympäristön pitäisi näyttää tulevaisuudessa. Päällimmäisenä nousi esille yhteinen toiminta ja palveluiden ydin, "sydän", jossa ihmiset ja aktiviteetit kohtaavat."*

Savoniassa sydän tarkoittaa opiskelijoiden, yritys- ja tutkimusmaailman kohtaamista kampuksella ja sitä kautta yhteistyömahdollisuuksien lisääntymistä. Laajemmassa mitta-kaavassa kampusalue yhdistyy muuhun Savilahden alueeseen muun muassa yhteiseen liikunta- ja tapatumakeskukseen, luontoon ja ranta-alueeseen, sekä hyviin liikenneyhteyksiin. Talousalueen näkökulmasta haettiin lisääntyvää yhteistyötä koulutusasteiden välillä ja parempaa työelämälähtöisyyttä.

Musiikin ja tanssin syntymäpäivät

Juhliakin vietettiin, kun musiikin ja tanssin koulutus vietti edellisen vuoden lopussa syntymäpäiviä. 30 vuotta tanssinopettajakoulutusta ja 45 vuotta musiikkipedagogin koulutusta ovat tehneet musiikin ja tanssin yksiköstä vahvan, monipuolisen ja osaavan toimijan. Yksikkö on vuosien saatossa luonut hyvät verkostot paikallisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin kumppaneihin. Savoniasta valmistunut opiskelija on monipuolinen taiteilija, luova ammattilainen, tiedostava pedagogi ja innovatiivinen työelämäosaaja.

Seuraavana vuonna, Savonian strategian (2017 – 2020) keskiössä oli Kuopion kampus. Projekti oli vihdoinkin löytänyt paikkansa ja toimintamallin. Jo jouluna 2017 toimitilasopimus Technopoliksen kanssa allekirjoitettiin ja silloin käynnistyi Savonian kampus 2020 -projekti.

Savonian kampus -projekti käynnistyi vauhdilla (2019)

Rehtori Mervi Vidgrén pohti Savonian Sanomissa tulevaa kampusta, joka rakentuu hybridimallille. Savonia omista osan tiloista, toisaalta Savonia vuokraa tiloja Technopolikselta. Vidgrén näki hybridimallin mahdollistavan tilojen muutostarpeet. Uusi kampus toteutetaan omarahoitteisesti ja näin tilakustannukset saadaan pidettyä kurissa.

Savonian kampus on osa Savilahden osaamiskeskittymää, jossa syksystä 2020 alkaen on yli 5000 tutkinto-opiskelijaa. Samalla alueella on tiiviissä kokonaisuudessa Itä-Suomen yliopisto, kuusi tutkimuslaitosta ja yli 200 yritystä. Kokonaisuuteen kuuluu myös Kuopion yliopistollinen sairaala, sekä 2021 alkaen toisen asteen ammatillinen koulutus.

Uusi kampussydän eteni vauhdilla. Sydämen keskellä olevan avoimen tilan, palvelutorin, suunnittelu oli jo pitkällä. Torille olisi tulossa muun muassa opiskelijakahvila sekä viiniopetus- ja baarialue. Toisen vuoden sisustusarkkitehtuurin ja kalustemuotoilun opiskelijat suunnittelivat sydämen sisustus- ja kalusteratkaisuja.

Nuoret esittelivät eri vaihtoehtoja muille opiskelijoille ja työntekijöille. Seuraavaksi luonnoksista valittiin parhaat oivallukset, jotka yhdessä QVIM Arkkitehdit -yhtiön suunnittelijoiden kanssa jalostettiin toteutussuunnitelmaksi. Projektiin osallistui myös rakennustekniikan ja rakennusarkkitehtiopiskelijoita.

Kampus-projekti lyhyesti (2019)

- 2018: Savonian kampuksen rakentaminen alkoi tammikuussa. Uuden sisäpiharakennuksen (laajuus 5000 neliötä) ulkokuoret valmistuivat.
- 2019: Sisäpiharakennuksen "kampussydämen" sisärentaminen. Savilahdessa on Savonian terveysalan, liiketalouden ja matkailun- ja ravitsemisalan opetus- ja tki-toimintoja sekä hallinto- ja korkeakoulupalvelut.
- 2020: Savonian kaikkien (pl. musiikki ja tanssi) Kuopiossa olevien toimintojen keskittäminen Savilahteen vuoden loppuun mennessä. Savonian kampuksen kokonaisuus tulee olemaan noin 19 000 – 21 000 neliötä, josta Savonian omistukseen tulee puolet. Kampukselle siirtyvät tekniikan ja muotoilun koulutus sekä tki-toimintoja.
- Savonian kampukseen Savilahdessa sijoittuu yli 5000 ammattikorkeakouluopiskelijaa ja noin 400 työntekijää. Opiskelijat ja henkilökunta ovat osallistuneet kampussydämen suunnitteluun mm. yhteisissä työpajoissa.
- Savonia ja Savon koulutuskuntayhtymä valmistelivat Savilahden kampuksen toteutusvaihtoehtoja yhdessä.

Business Center Pohjois-Savo

Uuteen rakennukseen, kampussydämeen tuli kirjasto sekä opiskelija- ja hakijapalvelut. Samoin uutena palveluna aloitti Business Center. Savonian, Itä-Suomen yliopiston, Savon ammattiopiston, Kuopion kaupungin, Ylä-Savon ammattiopiston ja Iisalmen kaupungin sekä varkautelaisen Navitas Kehityksen yhteishankkeen tavoitteet olivat kunnianhimoiset.

Tarkoituksena oli luoda koko maakuntaa palveleva yrityskiihdyttämö, josta yritykset ja yrityksen perustamista harkitsevat saavat palveluja liiketoiminnan kehittämiseen, innovaatioiden kaupallistamiseen ja tuotekehittelyyn.

Hanke tähtäsi koko Pohjois-Savon elinvoimaisuuden ja vetovoiman lisäämiseen. Tämä tarkoitti konkreettisesti uusia työpaikkoja, yrityksiä ja myös startupeja, jotka tähtäisivät suoraan kansainvälisille markkinoille.

Business Centerin johtaja Kaija Sääski sanoi: *"Kyseessä on merkittävä ja poikkeuksellinen yhteisponnistus ja kaikki hankkeen osapuolet ovat siihen sitoutuneita. Luomme hankkeen aikana pysyvän toimintamallin, joka jatkuu hankkeen päättymisen jälkeen. Siksi toimintaa voidaan rakentaa pitkällä tähtäimellä."*

Jouni Vornanen

Savonia yksi parhaista työpaikoista (2020)

Vuosi alkoi juhlavissa merkeissä. Savonia palkittiin Helsingissä järjestetyssä gaalassa Parhaat Työpaikat –palkinnolla. Tämä oli ensimmäinen kerta, kun korkeakoulu tai oppilaitos sai kyseisen palkinnon.

Rehtori Mervi Vidgrén oli ylpeä koko henkilöstöstä. Erityinen kunnia oli olla ensimmäinen korkeakoulun palkinnon saajana. Opetus- ja kulttuuriministeriö oli asettanut tavoitteeksi, että korkeakoulut ovat Suomen parhaita työpaikkoja. Vidgrén sanoo, että haaste oli otettu tosissaan ja nyt tämä työ kantoi hedelmää.

Hallinto- ja henkilöstöjohtaja Päivi Diov selvensi tunnustuksen taustoja. Hyvässä työpajassa avainasemassa ovat vuorovaikutussuhteet. Työntekijät luottavat organisaation johtoon, nauttivat työkalvereidensa kanssa työskentelystä ja ovat ylpeitä työstään.

Diov kuva asteikkoa: *"Työntekijäkokemuksia mitataan vuosittain Trust Index –henkilöstötutkimuksella viidellä dimensiollla: uskottavuus, oikeudenmukaisuus, kunnioitus, ylpeys ja yhteishenki. Tulosten purkukeskustelut käydään tiimeissä ja yhdessä päätetään kehittämiskohteista."*

Savonian johtamiskulttuuri on vahvasti arvopohjainen. Henkilöstö osallistui laajasti arvojen luomiseen Neemo-menetelmällä. Metodi on uniikki valokuvataiteen sekä valokuvaukseen perustuva fasilitointimenetelmä, joka rakentaa luottamusta ja tuo taiteellista ajattelua työskentelyyn.

Diovin mukaan näin syntyivät yhteiset arvot ja arvotarinat: *"Savoniassa arvot pyritään ankkuroimaan arjen käytäntöihin ja toimintaperiaatteisiin. Ne näkyvät niin kehityskeskusteluissa tai vaikkapa henkilöstön itse luomissa yhteisten tilojen pelisäännöissä."*

Savonia sai vielä kunniamaininnan Opetusalan Ammattijärjestön (OAJ) Vuoden koulu, oppilaitos tai päiväkotikilpailussa. Perusteluissa mainittiin muun muassa henkilöstön ja opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet. OAJ:n perusteluissa tuotiin esille menestys Parhaat Työpaikat –kilpailussa.

Kansainvälisyysviikko – hyvän elämän eväät

Saman vuoden alkutalvesta Savonia järjesti kansainvälisyysviikon. Vieraita saapui yli 90 eri puolilta maailmaa. Viikon teemana oli Good Life Creation. Aihetta lähestyttiinkin monipuolisesti eri näkökulmasta.

Savonian henkilöstön ja kansainvälisten partnereiden kanssa käsiteltiin muun muassa teknologiaa ja digitaalisia ratkaisuja terveyden tukena, opiskelijoiden hyvinvointia, luonnon merkitystä hyvinvoinnille ja yrittäjyyden edistämistä.

Kansainvälisten asioiden päällikkö Virpi Laukkanen näki oman työnsä kannalta mielenkiintoiseksi esimerkiksi työpajan, joka liittyi maahanmuuttajien kouluttamisen haasteisiin. Työpaja oli rakennettu yhteistyössä Savonian, Bradfordin, Corkin, Mariborin ja Rovira i Virgiliin yliopistojen kanssa.

Laukkanen näki kasvokkain kohtaamisista paljon mahdollisuuksia: *"Mielestäni kansainvälisyysviikko on Savonialle erinomainen tapa tavata laajasti partnerikorkeakoulujen edustajia ja keskustella yhteistyöhön liittyvistä haasteista, mahdollisuuksista ja uusista ideoista. Yhteistyötä on helpompi jatkaa etäyhteyksillä, kun on tavattu henkilökohtaisesti."*

Uusi avaus: DigiCenter North Savo

Kansainvälisyysviikolla digitaalisuus nousi esille, sillä saralla muutenkin tapahtui. Savoniassa avattiin uudentyypinen digiteknologian tutkimus-, kehitys- ja innovaatioympäristö. Yksikkö tukee Pohjois-Savon alueen yrityksiä niiden digitalisaatiossa tarjoamalla palveluja, jotka parantavat digikyvykkyksiä, edistävät teknologiatestausta ja lisäävät verkottumista.

Projektipäällikkö Aki Haposen mukaan keskuksen tehtävänä on myös seurata tekniikan kehitystä sekä auttaa yrityksiä ja muita kumppaneita uuteen digitaalitekniikkaan liittyvien ongelmien ratkaisuisissa: *"Tämä keskittyy Savonian teknologioiden painoaloihin, eli IoT:iin (sisältää 5G), tekoälyyn, digitaaliseen murrokseen ja palvelun hallintaan, ihmisen ja koneen vuorovaikutukseen sekä kyberturvallisuuteen."*

Keskuksen kärkiosaamisalueita ovat kuitenkin Internet of Things (IoT) ja tekoälyratkaisut. Esineiden internet tarkoittaa esimerkiksi erilaisten sensorien sisällyttämistä rakenteisiin ja rakennuksiin, jolloin niiden avulla voidaan seurata muun muassa kosteutta ja lämpötilaa. DigiCenter North Savo verkostoituu kansallisesti, osin myös kansainvälisesti. Verkosto hankkii tarvittaessa osaamista kumppaneilta. Keskus liitetään jatkossa osaksi EU:n laajuis- ta alueellisten digitaalisten innovaatiokeskusten verkostoa, joka tarjoaa verkostoitumisen lisäksi mahdollisuuksia teknologiayhteistyöhön kansainvälisissä tutkimushankkeissa.

Ääri-ilmiöistä johtuvat kriisit

Vuoden aikana pinnalle nousi myös globaaleja kysymyksiä. Savonia osallistui Genevessä YK-tapahtumaan: The Humanitarian Networks and Partnership Week (HNPW). Kyseessä oli yksi YK:n suurimmista vuotuisista tapahtumista Euroopassa.

TKI-asiantuntija Jyri Wuorisalo kertoi, että Suomen ulkoministeriö ja sisäministeriö kokosivat tapahtumaan Suomen delegaation, jossa edustettuina oli yrityksiä, korkeakouluja ja viranomaisia. Suomen delegaatiolla oli oma ständi teemalla "Preparing for the Future". Näin viestittiin vahvasti yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyövoimasta humanitaaristen ratkaisujen tuottamisessa.

Savonialla olikin hyvä näkyvyys tapahtumassa, koska ulkoministeriö antoi Wuorisalolle mandaatin neuvotella YK:n kanssa uuden työpajakonseptin eli YK antoi pääohjelmaan Human Security, kahden tunnin ilmastoturvallisuustyöpajan. Työpajassa käytettiin muo-

toiluajatteluun perustuvia menetelmiä. Siinä konseptointiin Savonian, ministeriöiden, Suomen Punaisen Ristin ja valtion D9-muotoilutiimin kanssa. Työpajassa keskityttiin sääntö- ja ilmiöistä johtuviin kriiseihin, jotka ovat lisääntymässä kaikkialla maailmassa.

Savonia uusi Great Place to Work –sertifikaatin (2021)

Savonia teki sen jälleen. Opinahjo sai ensimmäisenä korkeakouluna Suomessa Great Place to Work –sertifikaatin vuosille 2020 – 2021. Sama temppu uusittiin seuraavalle kaudelle. Savonia osallistui suurten yritysten sarjaan, jossa ovat yli 500 työntekijän organisaatiot. Nyt sijoitus oli hienosti neljäs.

Rehtori Mervi Vidgrén myhäili tyytyväisenä. Koronan aiheuttama poikkeusvuoden aikana sertifikaatin uusiminen oli mukava uutinen. Palaute oli tärkeä siinäkin mielessä, että Savonia oli onnistunut johtamis- ja esimiestyössä. Henkilöstö oli kokenut olonsa turvalliseksi ja pystynyt toteuttamaan työtehtävänsä tuloksellisesti.

Vidgrén totesi: *”Henkilöstölle on tärkeää, että heitä kuunnellaan, siksi olemme järjestäneet tehostetusti keskustelu- ja tiedotustilaisuuksia vuoden aikana. Lisäksi tiimejä on kannustettu yhteisöllisyyden etsimiseen ja työkalvereiden tukemiseen. Kaikilla on oltava tunne, ettei poikkeusaikana jää yksin.”*

Samoilla linjoilla oli pääluottamusmies (OAJ) Timo Sirviö. Great Place to Work –sertifikaatin saaminen ja sen uusiminen kertovat selkeästi: Savoniassa on tehty asioita oikeasuuntaisesti.

Sirviö: *”Mielestäni onnistumiseen on keskeisesti vaikuttanut erilaisten muodollisempien, ja myös vapaampien keskustelukanavien olemassaolo. Ilman hyvää ja avointa johdon ja henkilöstön välistä ajatustenvaihtoa ei synny hyvää toimintakulttuuria tai työilmapiiriä.”*

Ammattikorkeakoulut kestäväan kehitykseen

Globaalit kysymykset myös tänä vuonna ovat vahvasti agendalla. Ammattikorkeakoulut hyväksyivät yhteiset kestäväan kehityksen tavoitteet. Tähtäimenä oli: kestävä, vastuullinen ja hiilineutraali ammattikorkeakoulu vuoteen 2030 mennessä.

Ohjelman ytimessä ovat ammattikorkeakoulujen kädenjäljen vahvistaminen ja hiilenjalanjäljen pienentäminen. Nämä on kuvattu 14 lupauksena ja konkreettisina toimenpiteinä, joita käynnistettiin vuoden 2021 alusta.

Kestäväan kehityksen ja vastuullisuuden ohjelman myötä koulutusta kehitetään siten, että jokaisella valmistuneella opiskelijalla on kyky edistää kestäväan kehitystä ja torjua ilmastomuutoksen kielteisiä vaikutuksia.

Esimerkiksi Savonia on osaltaan tekemässä työtä yhteisten tavoitteiden eteen. TKI-asiamies Miika Kajanus muistutti, että Savonian missiopohjainen tutkimus- ja kehittämistoiminta pohjautuu pitkälti nimenomaan YK:n kestäväan kehityksen tavoitteisiin.

Kajanus: *”Savonia on ottanut YK:n tavoitteet laajaksi osaksi oma toimintaansa. Meillä tehdään töitä hyvin erilaisten ja eri aloja koskevien tavoitteiden eteen, muun muassa tartuntatautien, veden laadun, uusiutuvan energian ja luonnonvarojen kestäväan käytön osalta.”*

Ensimmäinen Luova Pohjois-Savo -kehittämisohjelma

Kestävän kehityksen teemoilla jatkui myös ensimmäinen luovien alojen kehittämis- ja toimenpideohjelma: Luova Pohjois-Savo –luovien alojen kasvu- ja yhteistoiminta. Tarkoituksena oli selkeyttää luovien alojen roolia maakunnan kilpailukyvyyn ja hyvinvoinnin edistäjänä. Ohjelma auraa tietä muun muassa luovien alojen hanke-, liike- ja innovaatio-toiminnalle.

TKI-asiantuntija Raisa Leinonen muistuttaa tulevaisuuden ennustamisesta. Olennaista on ymmärtää globaalit muutokset, joilla luodaan kokonaiskuvaa merkittävistä yhteiskunnallisista ilmiöistä myös aluetasolla. Hänen mukaansa elämme entistä enemmän verkottuneessa keskinäisriippuvuuksien maailmassa, jossa näennäisesti toisistaan riippumattomat tapahtumaketjut aiheuttavat mullistuksia ihmisen elämään.

Leinonen mainitsee hyvänä esimerkkinä tekstiili- ja muotiteollisuuden, jossa on toden teolla tartuttu hiilijalanjäljen pienentämiseen sekä tekstiilijätteen kierrättämiseen ja uudelleenkäyttöön kuitumateriaalina.

Leinonen: *"Kiertotaloudesta on povattu Suomelle uutta kasvun kärkeä. Tekstiili- ja muotiteollisuus näyttää esimerkkiä, kun luodaan uusia brändejä ja liiketoimintaa kiertotalouden ja datan ympärille."*

Kiinteistökauppa kilpailullisella neuvottelumenettelyllä

Alkuvuoteen ajoittui Kuopiossa iso kiinteistökauppa: Savonia möi Hatsalassa sijaitsevan kiinteistön Skansalle. Kuopiolaiset tunsivat kiinteistömässään paremmin nimellä Kuopion Teku. Samalla Savonia keskitti toimintansa Savilahden alueelle. Kiinteistökauppa koski koulutuskäytössä olleita rakennuksia ja 3,5 hehtaarin tonttia. Tämä oli lähtölaukaus uuden Puijonkuppeenimisen asunalueen kehittymiselle.

Talousjohtaja Seppo Lyyran mukaan ison kiinteistön luovutuksessa ei tietääkseen ole koskaan käytetty kilpailullista neuvottelumenettelyä eli myyntitapa oli kokonaan uusi. Neljä vuotta sitten Savonia käynnisti neuvottelumenettelyn. Kampuksen rakennukset olisivat olleet korjauksen tarpeessa, mutta kiinteistöä ei kannattanut korjata. Niinpä Savonian hallitus päätti luopua kiinteistöstä.

Seppo Lyyra kertoo, että vuoden 2017 aikana neuvoteltiin ja laadittiin tontinkäytöstä luonnoksia kahdeksan rakennusliikkeen kanssa. Neuvotteluissa oli ollut koko ajan mukana Kuopion kaupungin kaavoituksen edustaja. Neuvotteluissa oli prosessin aikana luopunut tai karsittu viisi rakennusliikettä. Viimeiseltä kolmelta ehdokkaalta pyydettiin suunnitelmat, kaavoituskuvat, ja heidän tuli antaa myös hintatarjous.

Lyyra: *"Kolmen rakennusliikkeen laatimat tontinkäytön luomukset ja havainneaineistot asetettiin julkisesti nähtäville maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti marraskuussa 2017. Nähtäville olon jälkeen valittiin vaihtoehdoista kaupunkikuvallisesti ja kaavataloudellisesti paras vaihtoehto jatkosuunnittelun pohjaksi."*

Lyyra on tyytyväinen prosessiin. Valitun vaihtoehdon pohjalta laadittiin Skanska Talonrakennus oy:n kanssa lopulliset tontin kaava-aineistot ja kiinteistön kaupasta esisopimus. Puijonkuppeeseen, neljän korttelipihan alueelle rakentuu noin 800 uutta asuntoa. Alueelle on suunniteltu myös runsaasti korkealaatuista julkista tilaa. Muun muassa keskeiselle paikalle sijaitsevan katu- ja aukiotilan on tarkoitus mahdollistaa oleskelu ulkona ja toimia asukkaiden kohtaamispaikkana. Erityisesti näillä alueilla kiinnitetään huomiota materiaalien estetiikkaan ja toiminnallisuuteen.

Savonia 30 vuotta – työtä maakunnan hyväksi (2022)

Tulemme juhlavuoteen. Ammattikorkeakoulujärjestelmä täytti 30 vuotta. Aikoinaan opistoasteen oppilaitoksia Suomessa oli noin 500 kuten artikkelisarjan alussa todettiin. Sirpaleinen koulutus koottiin maakunnittain hallinnollisesti yhteen. Ammattikorkeakoul uudistuksen ajureina olivat työelämän muuttuvat ja yhä vaativammat osaamistarpeet.

Ammattikorkeakoulut ovat työelämäsuuntautuneita korkeakoululuja, joista käytetään englannin kielessä University of Applied Sciences (lyh. UAS) ja ruotsin kielessä yrkes högskola. Ammattikorkeakoulut ovat erityisesti suomalainen keino vastata työelämässä tapahtuviin nopeisiin muutoksiin. Ammattikorkeakoulut ja yliopistot muodostavat koulutusjärjestelmässä niin sanotun duaalimallin, jossa kummallakin on oma roolinsa.

Savonia aloitti juhluvuoden hienosti Puijon tornin valaisulla. Tornin valaisu alkoi päivittäin iltahämärissä ja kesti läpi yön. Rehtori Mervi Vidgrénin mukaan valaisulla haluttiin ilahduttaa kaupunkilaisia ja samalla tuoda esiin esille Savonian keskeistä roolia Pohjois-Savossa.

Päyhteistyökumppani SuomiAreenassa

Juhlavuoteen liittyi uusia avauksia. Savonia oli Suomen suurimman yhteiskunnallisen festivaalin SuomiAreenan pääyhteistyökumppani. Kyseessä oli historiallinen pääyhteistyökumppanuus, sillä ensimmäistä kertaa kyseisen kunnian sai ammattikorkeakoulu.

MTV Oy ja Porin kaupungin järjestämä SuomiAreena nostaa esiin tekoja, jotka vievät suomalaista yhteiskuntaa kohti parempaa. Yhteiskunnallisena tekonaan Savonia tarjosi kaikille avoimen opintojakson ja jakoi tietoa ilmastomuutoksen vaikutuksista väestön terveyteen, tuoden aihetta koskevat ratkaisut keskiöön.

Rehtori Mervi Vidgrén näki, että sään ääri-ilmiöt ja nopeasti etenevän luontokadon kasvavana uhkana ihmisten arjen turvallisuudelle ja yhteiskunnan häiriöttömälle toiminnalle. Vidgrén: *"Kaikille avoimella digitaalisesti toteutettavalla Ilmastomuutos ja terveys –opintojaksolla halusimme lisätä tietoisuutta ympäristöturvallisuudesta ja kannustaa ihmisiä varautumaan. Ilmastoturvallisuus on yksi Savonian painoaloista ja meillä on vahva osaaminen alalta."*

Savonia tuotti tapahtumaan kolme lavakeskustelua, esitteli Kansalaistorilla digitaalisen muodin tulevaisuutta ja jakoi tietoa yhteiskunnallisesta teostaan eli kaikille avoimesta Ilmastoturvallisuus ja terveys –verkko-opintojaksosta.

Savonian tapahtumakontilla Kansalaistorilla kävi reilusti yli tuhat ihmistä. Viestinnän väki ojensi yhteiskunnallisesta teostamme kertovan esitteen noin viidellesadalle kansalaistorikävijälle.

Savonian lavakeskusteluissa pureuduttiin ilmastoturvallisuuteen, kokonaisturvallisuuteen ja ammattikorkeakoulujen rooliin suomalaisessa yhteiskunnassa. Kolmessa lavakeskusteluissa penkit täyttyivät ääriään myöten.

Porin Kansalaistorilla torikansa pääsi tutustumaan muodin vihreään siirtymään ja luomaan itsestään virtuaalisen avatarin kehokannerilla. Savonian materiaaliskanneri on kuin pieni studio.

Materiaaliskannerilla otetaan kuvia kankaasta ja luodaan algoritmien pohjalta tiedostokokonaisuuksia, jotka muodostavat digitoidusta tekstiilistä visuaalisia karttoja, kuten pintatekstuurin, läpinäkyvyyden tai kiiltävyyden. Vastaavaa skanneria ei ole tiettävästi muualla Pohjoismaissa ja Euroopassakin vähän. MTV:n uutisaamukin teki aiheesta mainion uutisjutun.

Teflon Brothers Kuopion torilla

Savonian synttärarit opiskelijoiden osalta huipentuivat syyskuussa Kuopion torille, jota tähdittivät lukemattomista hiteistään tunnettu Teflon Brothers. Iisalmen ja Varkauden kampusten opiskelijoille ja henkilöstölle tarjottiin ilmainen bussikyty.

Torin valloitus alkoi värikkäänä kulkueena Microkadun kampukselta kauppatorille. Kulkueeseen osallistujat saivat muistoksi Savonian 30-vuotisjuhlavuoden haalarimerkin. Tuhansien ihmisten juhlakulkue oli vaikuttava näky Kuopion katukuvassa.

Marraskuussa henkilökunnalle järjestettiin vielä Kuopion kaupungin teatterissa juhlanäytäntö musikaaliin "Huomenna minä lähden". Kyseessä oli täyteläinen 1900-luvun alun epookki, ajankuvaan svengaava ihana tarina: nuori Hilda lähtee Amerikkaan onneaan etsimään, kuten siihen aikaan tuhannet muutkin.

Juhlavuoteen sisältyi myös lämpöä. Muotoiluopiskelija Sanni Pauliina lanseerasi neulemalliston, jossa Savonian väreihin sointuvia villasukkia ja lapasia koristavat lumitähdet: raidat tuovat neuleisiin pirteyttä ja liikettä. Idea juhlavuoden neulemallistosta syntyi opiskelijahyvinvoinnin yhteisössä, kässäklubissa.

Juhlagaala

Marraskuun alussa järjestettiin yhteistyö- ja sidosryhmille juhlagaala. Juhlagaalaa olivat Savonian kanssa järjestämässä Itä-Suomen rakennusteollisuus, Itä-Suomen teknologia-teollisuus, MTK Pohjois-Savo, Savon Yrittäjät ja Kuopion alueen kauppakamari.

Kuten yllä mainittiin, kumppaneilla on ollut suuri merkitys aina, myös tänään. Esimerkiksi juhlapuheessaan Kuopion kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen nosti esiin Savonian edelläkävijyyden. Kaupunginjohtaja tähdensi Business Centerin toimintaa yrittäjyyden edistämässä.

Puhujavieraana gaalassa oli kirjailija, toimittaja Kimmo Ohtonen. Hän kertoi muuttuvasta maailmasta ja kestävästä kehityksestä. Ohtonen loi uskoa positiiviseen vaikuttamiseen: miten voimme olla aktiivisesti vaikuttamassa kehitykseen. Esille nousi myös Great Place to Work –kehittämistyö, jossa on otettu hienosti mittaa eurooppalaisessa sarjassa.

Paljon muutakin tapahtui juhlavuotena

Esimerkiksi Olympiakomitean urheiluakatemiaohjelma ja Urheilijoiden Ammattienedistämissätiö myönsivät Savonia-ammattikorkeakoulun opinto-ohjaajille Tarja Joonalle ja Pirjo Venhovaaralle kunniamaininnan urheilijoiden kaksoisuran edistämisestä. Esityksen teki Kuopion alueen urheiluakatemia.

Alla Kuopion alueen urheiluakatemian esityksessään lähettämät perustelut, joiden pohjalta päätös kunniamaininnan myöntämisestä tehtiin.

- Pirjo Venhovaara toimii Savonia-AMK:n urheiluakatemia toiminnan yhdyshenkilönä ja urheiluakatemian toiminnanjohtajan työparina Savonian osalta. Hän on tärkeä taustavoima urheilijan kaksoisura- ja urheiluakatemia-asioiden edistäjänä ja viestin viejänä isossa organisaatiossa.
- Tarja Joona on pitkän linjan ohjauksen ammattilainen, jolla on pitkä kokemus myös urheilijoiden ohjauksesta. Hänellä on opiskelijaurheilijalähtöinen ajattelutapa. Tarja on jämpä, mutta lempeä ammattilainen.

Olympiakomitean huippu-urheiluuyksikön urheiluakatemiaohjelma ja Urheilijoiden Ammattienedistämissätiö (URA) järjestävät vuosittain huippuvaiheen kaksoisuraseminaarin. Sen yhteydessä palkitaan lukuvuoden opiskelijaurheilija ja huomioidaan kunniamaininnalla urheilijoiden kaksoisuraa erityisen ansiokkaalla tavalla edistäneitä henkilöitä tai tahoja.

Savonia Euroopan parhaita työpaikkoja

Juhlavuoden kruunasi sijoitus Euroopan parhaiden työpaikkojen joukossa. Savonia-ammattikorkeakoulu on sijoittunut jälleen loistavasti Euroopan parhaat työpaikat -listauksessa. Savonia on suurten yritysten Euroopan sarjassa sijalla 35 ja Suomessa neljäs.

Listalla sijoittuminen pohjautuu Great Place to Work®-henkilöstötutkimukseen. Suomalaisia yrityksiä listalla on tänä vuonna yhdeksän.

Listaus perustuu tutkimustietoon, joka edustaa 1,4 miljoonaa työntekijää yli 3 000 yrityksestä ja 37 Euroopan maasta. Tunnustus perustuu tutkimusdataan koskien työntekijäkokemusta luottamuksen, innovaatioiden, yrityksen arvojen ja johtajuuden osa-alueilla.

- Olemme iloisia ja ylpeitä saavutuksestamme. Tämä on tunnustus jokaiselle savonialaiselle avoimesta ja läsnä olevasta yhteistyökulttuurista, jota yhdessä rakennamme. Johdattamisessa tunnistamme inhimillisen ja positiivisen tunneilmaston merkityksen Savonian tulokselliselle toiminnalle, totesi hallinto- ja henkilöstöjohtaja Päivi Diouv.

Vuonna 2022 suurimmat erottumistekijät Euroopan Parhaissa Työpaikoissa olivat työntekijöiden kokemus kunnioituksesta ja arvostuksesta työpaikalla. Arjessa ratkaisevimpia tekijöitä ovat työntekijän kuuleminen ja työn ja muun elämän yhteensovittaminen.

JUHLA-ARTIKKELIT

Savonian 30-vuotisjuhlavuoden artikkelisarjassa käydään läpi Savonia-ammattikorkeakoulun historiaa ja visioidaan tulevaa.

Mitä 5G oikeasti on?

5G on vahvasti esillä operattoreiden mainoksissa niin uusien liittymien kuin puhelimiinkin markkinoinnissa. Mitä se 5G oikeasti on?

Vaikkakin 5G mahdollistaa kuluttajille nopeamman tiedonsiirron kuin nyt jo vakiintunut LTE (4G) verkko niin 5G on ensimmäinen langaton verkkoratkaisu, jonka määrittelyssä on huomioitu sen teollinen soveltaminen. Tätä kirjoitettaessa, tammikuussa 2022, kuluttajille 5G yhteydet ovat mahdollisia lähinnä kaupungeissa ja niiden lähialueella operaattorista riippuen ja 5G:n paikalliset teolliset sovellukset ovat vielä kokeiluasteella.

Luotettavia ja nopeita yhteyksiä

5G:n ominaisuuksia kuvataan kolmijalkana, jotka ovat parannettu mobiililaajakaista (engl. *enhanced Mobile BroadBand, eMBB*), erittäin luotettava matalan viiveen tiedonsiirto (engl. *Ultra Reliable Low Latency Communication, URLLC*) ja massiivinen konetyyppinen viestintä (engl. *massive Machine Type Communication, mMTC*).

Näistä ensimmäinen, eMBB, parantaa verkkojen kapasiteettia ja mahdollistaa nopeamat yhteydet. Toinen, URLLC, määrittelee yhteydelle lyhyen viiveen ja korkean luotettavuuden. Kolmas, mMTC, mahdollistaa entistä useamman IoT-laitteen toiminnan alueella.

Reunalaskenta tuo etuja

5G:n etuja teollisuudessa saadaan parhaiten hyödynnettyä ns. reunalaskennalla, jossa kerätyn datan prosessointi tapahtuu verkon reunalla lähellä datan keräyspistettä. Reunalaskenta lyhentää vasteaikaa datan keräämisestä sen prosessointiin, koska dataa ei tarvitse siirtää pitkiä matkoja kuten perinteisessä pilvipohjaisessa laskennassa, jossa pilvipalvelimet voivat sijaita hyvinkin kaukana datan keräyspaikasta.

Vasteajan lyheneminen tulee ihan fysiikan laista, koska data ei voi siirtyä välittömästi vaan sillä on rajattu siirtonopeus, joka riippuu käytettävästä siirtomediasta ja matkalla olevien reitittimien aiheuttamista viiveistä. Reunalaskenta tuo mukanaan myös turvallisuutta, koska data ei poistu verkon reunalta pilvipalvelimille, joten jos yrityksen tietoturva-asiat ja sähkön syöttö ovat kunnossa, niin tietoturvariski ja käyttökatkoajat pienenevät.

Savonian 5G-testiverkko teollisten toimijoiden testaus- ja kehitysalustana

Savonia-ammattikorkeakoulu hankki Digikeskus-hankeparissa (Digiteknologian TKI-ympäristö, Pohjois-Savon liitto, EAKR: A74338, A74340) 5G-testiverkon, joka on suunnattu teollisille toimijoille testaus- ja kehitysalustaksi. Savonian 5G-testiverkossa on reunalaskentapalvelin ns. Local Breakout (LBO) toiminnalla, joka mahdollistaa lyhyen viiveen vaativien palveluiden toteuttamisen testiverkossa. Tämä toiminnallisuus on saatu Savonian 5G-testiverkkoon ensimmäisenä Suomessa.

Nyt 5G-testiverkkoa hyödynnetään 5G:llä vauhtia digitalisaatioon –hankkeessa (Pohjois-Savon liitto, REACT-EU EAKR: A77467), jossa 5G:n ominaisuuksia pilotoidaan valmistavan- ja energiateollisuuden yrityksille. Teollisuudelle 5G:n hyödyt tulevat paikallisverkkojen kautta, jossa verkon käyttö on rajattu yrityksen omille palveluille ja ns. viipaloinnin avulla eri palveluille on taattu haluttu palvelutaso niin datan nopeuden kuin viiveen osalta.

Lisättyä todellisuutta, mobiilirobotteja ja cobotteja

Tulevaisuudessa 5G-testiverkkoa käytetään kiinteänä osana tietotekniikan ja IoT-koulutusohjelman opetusta sekä se luo hyvän pohjan eri alojen TKI-hankkeille edesauttaen digitalisaation lisäämistä.

Testiverkko on jo avannut ovia kansainvälisiin TKI-hankekonsortioihin ja toivottavasti näillä uusilla avauksilla Pohjois-Savoon saadaan uutta kilpailukykyä ja vetovoimaa osajien saamiseksi.

Tulevissa ja suunnitteilla olevissa hankkeissa tavoitteena on hyödyntää ja testata 5G-testiverkkoa ja reunalaskentaa paikkaan sidotun lisätyn todellisuuden sovelluksissa, autonomisten mobiilirobottien ohjaukseen leikkaussalissa, cobottien etäohjaukseen ja valvontaan sekä teollisten prosessien valvontaan ja ohjaamiseen.

Kirjoittaja
Aki Happonen, TKI-asiantuntija

Miten opiskelijamme voivat? – pedagogiikka ja yhteisöllisyys hyvinvoinnin rakentajina

Kahden viime vuoden aikana on korkeakouluissa puhuttu opiskeluhyvinvoinnista enemmän kuin koskaan. Korona siirsi opetuksen verkkoon ja korkeakouluopiskelijat pois kampuksilta. Osa opiskelijoista on koko ajan esittänyt toiveita lähiopiskelusta, osalle etäopiskelu on tullut kuin tilauksena omaan elämäntilanteeseen.

Keväällä korkeakoulut ovat lisänneet lähiopiskelua huomatakseen, että osa opiskelijoista ei halua tulla enää kampuksille ja osa pohtii opintojen jatkamista. Samaan aikaan opiskelijaryhmät heterogeenistuvat, kun jatkuva oppiminen ja osaamisen tunnustaminen avaavat korkeakoulujen ovia entistäkin joustavammille koulutuspoluille.

Keskusteluun on noussut pedagogisen hyvinvoinnin käsite. Pedagogiikka eli opettajan toiminta ja hänen tekemänsä oppimis- ja opetusmenetelmä ja -ympäristövalinnat ovat keskeisiä opiskeluhyvinvointia rakentavia tekijöitä. Opettajan ja opiskelijoiden eri tavoin tapahtuvat kohtaamiset ovat sitä arkea, jossa oppiminen, pedagogiikka ja hyvinvointi kietoutuvat yhteen.

Ammattikorkeakouluilla on takanaan 30 vuoden kehittämistaival, ja eri koulutusaloilla jo sitä ennen yli satavuotisiakin historioita. Miten opiskeluhyvinvointi on rakentunut yhteisöllisyydestä ja pedagogisista ratkaisuista Savonian 30-vuotisen matkan aikana?

1990-luvulla lähiopiskelua oli paljon

Kun ammattikorkeakoulut syntyivät 1990-luvulla, koulutusyksiköt olivat hallinnollisesti yhdessä mutta toiminnallisesti vielä erillään. Toimintakulttuureissa oli vuosikymmenten aikana muokkaantuneita käytänteitä, arvoja ja perinteitä. Mukana oli taustaltaan jopa sisäoppilaitostyyppisiä opistoja.

Opiskelu oli pääsääntöisesti päätoimista: kun sai opiskelupaikan, se otettiin ilman muuta vastaan ja sitten opiskeltiin. Lähiopiskelua oli nykypäivänä tarkastellen paljon, joten opettajat tunsivat opiskelijat hyvin. Opiskeluryhmä oli stabiili ja tiivis ja yhteishenki vahvaa. Luokanvalvojien ohjaava tehtävä oli pitkälti nimensä mukaisesti valvova, he kirjasivat poissaoloja ja tiedottivat ryhmiään ajankohtaisista tapahtumista ja tehtävistä.

Kukin koulutusala opiskeli omalla kampuksellaan ja opiskelukulttuuriin kuului vahva sitoutuminen. Yhteisö oli homogeeninen, oman alan tuttu ja turvallinen. Rahoitus tuli ammattikorkeakoululle opiskelijamäärien mukaan. Opiskelijat yleensä valmistuivat tutkintoon, joten se oli ihan toimiva mittari laadulle ja tehokkuudelle.

Vähitellen alettiin kiinnittää huomiota eri alojen toiminnan yhdenmukaistamiseen. Opetussuunnitelmiin määriteltiin yhteinen korkeakouluopiskeluun johdettava opintojakso. Myös opiskelijoiden ohjaamiseen alettiin kiinnittää enemmän huomiota; yksiköihin nimettiin opinto-ohjaajia, järjestettiin ensimmäiset opettajatuutorikoulutukset ja laadittiin yhteinen ohjauksen suunnitelma. Kunkin alan opiskelijajyhdistykset huolehtivat edelleen omia opiskelijoita koskevasta toiminnasta, vaikka yhteinen opiskelijakunta toimi jo ylätasolla.

2000-luku rakensi monialaisuuden ja verkkopedagogiikan

Uudelle vuosituhannele kääntyessä ammattikorkeakoulu monialaisena yhteisönä alkoi muotoutua. Ponnisteltiin yhtenäisyyden kehittämiseksi, ja ammattikorkeakouluyksiköitä yhdistettiin ministeriön ohjauksessa. Alkoi syntyä monialaisia kampuksia – yhteisöjä, joissa aiemmat toimintakulttuurit törmäsivät ja muodostui uudenlaisia käytäntöjä.

Eri yksiköiden toimintojen yhtenäistämiseksi kuvattiin prosesseja, mm. opiskelijaohjauksen prosessi ja HOPS-prosessi. Prosesseille määriteltiin minimitasot, jotka vähintään piti varmistaa. Opiskelijalta alettiin odottaa itseohjautuvuutta ja omien ammatillisten tavoitteiden asettamista. Yksikköjen opinto-ohjaajilta edellytettiin kouluttautumista tehtävään. Opettaja- ja opiskelijatuutoritoiminta vakiintuivat. Samaan aikaan opinto- ja uraohjauksen menettelyä kehitettiin valtakunnallisestikin OPED-hankkeessa.

Opetusministeriö kohdensi rahoitusta korkeakouluille valitsemalla koulutuksen laatuyksiköitä. Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu sai laatuyksikkörahoitusta kolme kertaa, joista ensimmäisen sosionomien ammatillisen kasvun ryhmille. Ammatillisen kasvun ryhmät oli opiskelijoiden ohjauksen muoto, jossa hyödynnettiin pienryhmäohjausta ja reflektointia itsearviointia.

Iso askel kohti monimuotoistuvaa opiskelua oli Moodle-verkko-oppimisympäristön käyttöönotto. Verkkoympäristö mahdollisti monimuotopedagogiikan sekä etäohjauksen ja -opiskelun kehittymisen. Verkkovälitteiseen toimivaan opiskelijaohjaukseen oli vielä kuitenkin matkaa. Myös opiskelijoiden kyky hyödyntää verkkoa oppimisessa vaihteli suuresti, ja kävi ilmi, että verkko-opiskelussa on sekä opiskelijaa helpottavia että kuormittavia tekijöitä.

Bolognan prosessi toi mukanaan osaamisperusteisen opetussuunnitelman ja osaamisen hyväksilukemisen. Huomiota alettiin kiinnittää opintojen yksilölliseen etenemiseen ja työelämäyhteyksiin. Tämä kehitys alkoi selvästi muuttaa opiskeluryhmien muotoa ja merkitystä.

2010-luku toi tehokkuutta vaativan rahoitusmallin

Opetus- ja kulttuuriministeriö muutti korkeakoulujen rahoituksen tulosperustaiseksi. Rahoitus alkoi riippua suoritettujen tutkintojen määrästä ja siitä, että opiskelijoiden opinnot etenivät sujuvasti. Korkeakoulut alkoivat panostaa opiskelijoiden ohjaamiseen ja prosessien toimivuuteen ihan uudella painokkuudella, niin Savoniakin.

Verkkoympäristöjen hyödyntäminen oli jo kaikkien opiskelijoiden ja opettajien arkea. Opettajien digipedagogisiin taitoihin ja myös opiskelijoiden kykyyn toimia erilaisissa sähköisissä ympäristöissä kiinnitettiin huomiota. Savoniassa kehitettiin DigiAvain-aineisto perehdyttämään opiskelijat sähköisiin välineisiin ja ympäristöihin. Monimuotoryhmiä alkoi tulla lisää päivätoteutusten rinnalle ja ylemmät amk-tutkinnot vakiintuivat kaikille aloille.

Osaamisen hyväksilukemisen ansiosta opiskelijaryhmiin tuli liikehdintää ja vaihtelua, kun opintojen henkilökohtaistaminen mahdollisti ns. kiihdytyskaistat, poissaolojaksot ja tut-

kinnon profiloinnin valintojen perusteella. EuroStudent-tutkimuksissa todettiin, että suomalaiset korkeakouluopiskelijat ovat keskimäärin eurooppalaisia opiskelijoita vanhempia ja käyvät töissä sitä mukaan myös enemmän. Opiskelun sovittaminen työn ja usein myös perheen aikapalapeliin oli arkea yhä useammalle. Hyvinvointi ei ollut kiinni pelkästään siitä, miten hyvin opinnot on suunniteltu, vaan opiskeluun linkittyi koko muu elämä.

Savonia valitsi vuoden 2015 auditointiin valinnaiseksi kohteeksi opiskelijaohjauksen. Alettiin puhua ohjauksen kokonaisvaltaisuudesta, jossa opiskelija on keskiössä ja ohjaus kuuluu koko korkeakouluhenkilöstön tehtäviin. Samaan aikaan opiskeluhyvinvointi tuli käsitteenä ohjaamisen rinnalle, ja perustettiin kampuskohtaiset opiskeluhyvinvointiryhmät. Korkeakoulukohtaiset opintopsykologit tai korkeakoulukuraattorit aloittivat työnsä. Ohjausta koordinoitiin sisäisellä toiminnanohjauksella entistä tiukemmin. Opiskelijakunnan rooli vertaisohjauksen yhteistyökumppanina vahvistui.

2020-luvun korona monipaikkaasti opiskelun – lopullisestiko?

Tämä vuosikymmen alkoi pandemialla, mikä vauhditti opiskeluyhteisössä ja pedagogiikassa tapahtunutta kehitystä. Opiskeluhyvinvointi nousi otsikoihin, kun lähes kaikesta lähiopiskelusta luovuttiin. Opiskelu ja kampus irtaantuivat aiemmin itsestään selvästä linkityksestään ja digiympäristöt nousivat keskeisiksi oppimis- ja kohtaamispaikoiksi.

Yhteisöllisyys ja opiskeluhyvinvointi eivät voineet enää rakentua ryhmissä ja kampusympäristössä. Vaikka opettajat olivat hyödyntäneet verkkoympäristöjä jo pitkään, muutoksen kokonaisvaltaisuus ja nopeus pakottivat heidät muuttamaan opetusmenetelmiä ilman etukäteissuunnittelua, joten pedagogisissa ratkaisuissa ei välttämättä ehditty ottaa huomioon opiskelijanäkökulmaa.

Koronan alkamisesta on nyt reilut kaksi vuotta ja sen aiheuttamat ilmiöt havaittavissa. Eniten korona muutti niiden opiskelijoiden arkea, jotka olivat valinneet opiskelumuodokseen päiväopinnot. Koronan syytä tai ei, kevään 2022 yhteishaussa monimuotototeutusten suosio kasvoi.

Tarvitsemme yhteisöä ja yhteistyötä voidaksemme hyvin. Kun opiskelu kampuksilla on vähentynyt, yhteisöllisyys ja hyvinvointi rakentuvat opettajan suunnittelemissa verkossa tapahtuvissa kohtaamisissa. Niitä haastavat kuitenkin opiskelun aikaan ja paikkaan sitomattomuus ja oppijoiden erilaiset taustamotivaatiot. Opiskelija, joka täydentää työelämässä tarvittava osaamistaan, ja tutkinto-opiskelija kohtaavat samassa verkkoympäristössä. Kumpikin tuo oppimistapahtumaan omat tavoitteensa ja opiskelee elämäntilanteensa ehdoilla.

Tässä tilanteessa tarvitaan uudenlaisia ratkaisuja yhteisöön kuulumisen tunteen ylläpitämiseksi. Opettajalta vaaditaan myös uudenlaista tarkkasilmäisyyttä havaita oppijoiden tarpeita ja kykyä hyödyntää erilaisuutta. Opiskelijayhteisö on hyvinvoinnin näkökulmasta pirstaleisempi ja ameebamaisempi kuin koskaan. Opettajan on hyvä oivaltaa, että hänen ratkaisunsa ovat keskeisiä pedagogisen hyvinvoinnin tekijöitä ja ne koskevat jokaista opiskelijaa.

Kirjoittajat

Marja Kopeli, koulutusasiantuntija, jatkuva oppiminen

Pirjo Venhovaara, ohjausasiantuntija, korkeakoulupalvelut

Suotuisa-hanke

Live, digi, Hybridi? Mistä tapahtumien uusi normaali?

Jos paljon pahaa niin jotain hyvääkin sai koronapandemia aikaan. Hyvää se teki digiloikan vauhdille. Pisimmälle hyppäsivät ne, jotka pystyivät muuttamaan toimintaansa digitaaliseksi tai luomaan uutta alustatalouden liiketoimintaa. Esimerkkinä tapahtuma-ala.

Korona-ajan alussa virtuaaliesityksistä ja streamauksista tuli uusi yhteisöllisyyttä vahvistava muoto. Pian julkisia kulttuuripalveluitakin sai verkosta ja lippuja ostettiin virtuaalikeikoille. Työpaikkojen verkkainen puhe digimurroksesta loppui, kun hetkessä siirryttiin etämoodiin ja otettiin käyttöön joukko digitaalisia työkaluja. Seminaarit vaihtuivat webinaareiksi ja workshopit digitaalisille yhteiskehittämisalustoille.

Kun oli pakko!

Yht'äkkiä tulevaisuusikkuna näyttikin uutta maisemaa, jossa virtuaalisista kohtaamisista ja verkkotapahtumista tuli uusi musta. Mutta kaikille tapahtumatuottajille tämä ei ole ollut positiivinen asia. Asiakaskäyttäytyminen on muuttunut. Osallistumiset varmistetaan ja liput ostetaan yhä lähempänä H-hetkeä, eli toteutusriskit ovat kasvaneet.

Osallistumispäätöksiin vaikuttaa vielä korona, mutta yhä kriittisemmin myös sisällöt ja tapahtuman merkityksellisyys itselle, työn tekemiselle tai arvopohjaan. Digitaalisella mukavuusalueella pyöriminen on myös laiskistuttanut etäilijät tulemaan paikan päälle.

Mihin voimavarat sitten kannattaisi suunnata? Ja kuinka toteuttaa onnistunut tapahtuma? Kaikki lähtee peruskysymyksistä: kenelle? mitä? ja miksi? Eli keitä tapahtumalla palvellaan, mitä tapahtumalla tavoitellaan ja miksi yleisö siihen osallistuisi.

Tapahtumien virtualisointi luo uusia mahdollisuuksia

Edelläkävijäyritykset uskovat, että paluuta entiseen ei ole vaan tulevaisuus on virtualisoiduissa ja hybrideissä tapahtumatuotannoissa. Vanhat formaatit eivät vaan enää toimi online ajassa. Näin uskoo myös helsinkiläinen Unie Oy, joka rankattiin keväällä 2022 yhdeksi EU:n Top 10 Start Up-yritykseksi Suomesta. Samainen yritys on sparrannut Savonian Luova REAKTIO!-hankkeessa pohjoissavolaisia sisällön- ja tapahtumatuottajia tapahtumien virtualisointiin.

Virtualisoidut tapahtumat voidaan jakaa kolmeen kategoriaan: webinaareihin, joissa pää tavoite on tiedon jakaminen yksisuuntaisesti ja osallistujien välinen vuorovaikutus on vähäistä, streameihin, jotka ovat tapahtuman järjestäjän tai muulla alustalla välitettäviä live-lähetyksiä ja virtuaalisiin ja hybriditapahtumiin, joissa korostuu kokemuksellisuus ja vuorovaikutus osallistujien, esiintyjien ja järjestäjän kanssa.

Toteutus tehdään kasvokkain ja etäosallistumisen yhdistelmänä tapahtuma-alustalla, joka mahdollistaa osallistujien liikkumisen eri sisällöissä ja tapahtuma-alueitten välillä. Hyvänä esimerkkinä tapahtuma, joka yhdistelee virtuaalisia messuosastoja, keskusteluhuoneita ja live-puheenvuoroja.

Kuinka toteuttaa onnistunut hybriditapahtuma?

Perinteiset verkkotilaisuudet kuten webinaarit, voivat helposti tuplata osallistujamäärän. Mutta samalla niissä voidaan menettää luontainen verkottumisen mahdollisuus. Jotta kontaktien luominen onnistuisi myös virtualisoiduissa tapahtumissa, asettaa se vaatimuksia paitsi tapahtuma-alustalle, myös tuotantotiimille.

Tuotantotiimi on se järjestäjän tai tapahtumayrityksen porukka, joka operoi tapahtuma-alustalla ja aktivoi vuorovaikutusta sekä alustalla liikkumista tapahtuman eri osioissa. Kuten kahdenkeskiset tapaamiset, keskustelu- ja esittelyhuoneet tai messuosastot. Se on linkki liveen ja digin välillä.

Kuopio Tanssii ja Soi-festivaalin Taiteilijat äänessä – Taide tulevaisuutta rakentamassa -seminaari toteutettiin 2022 kesällä hybridinä. Puhujat olivat paikan päällä, osallistujat läsnä ja etänä. Tallenne löytyy: [luova.savonia.fi](https://www.luova.savonia.fi).

Onnistuneessa virtuaalitapahtumakonseptissa on mietitty ne elementit, joilla elämyksellisyys osallistujille luodaan. Menestyvässä konseptissa tapahtuman esiintyjät ja kumppanit on treenattu, samoin asiakkaan moderaattorit valmennettu ja varauduttu yllättäviin tilanteisiin. Tiimi on miettinyt etukäteen, kuinka kokemuksellisuus rakennetaan, palvelaan alustalla kävijöitä ja saadaan heitä kumppaneiden osastoille.

Perinteinen tapahtumatuottajan toimenkuva onkin laajentunut virtualisoinnin myötä kokemusten tuottamiseen ja tapahtumien ohjaamiseen. Virtualisoiduissa tapahtumissa tapahtumatuottajan täytyy hallita monenlaisia tuotantomalleja ja niissä käytettäviä teknologioita. Hyvä ominaisuus on myös draaman taju, jolla pidetään kiinnostusta yllä koko tapahtuman ajan elokuvien tapaan.

Virtualisoidun tapahtuman kaupallistaminen

Kun seuraavan kerran suunnittelet tapahtumaa, pohdi asiakkaan tulokulmasta onko tapahtuma sen arvoinen, että hän haluaa käyttää aikaansa esimerkiksi matkustamiseen paikanpäälle, mitä merkitystä tapahtumalla on ja tuoko se arvonlisää osallistujan työhön tai elämään?

On hyvä hallita monenlaisia tapoja tuottaa tapahtumia. Sitoutuminen vain yhteen tapahtumateknologiaan ei ole hyvä ratkaisu, koska se rajaa pois muut tavat vastata tarpeeseen ja tuottaa elämyksellisiä tapahtumia ja sisältöä.

Tapahtuman järjestäjän on myös hahmotettava, mitä lisäarvoa valittu teknologia-alusta tapahtumalle tuo. Konserttiin osallistuja voi haluta ostaa esiintyjien fanituotteita, uuden lipun seuraavaan tapahtumaan tai osallistua tapahtumaan liitettyyn varainkeruuseen. Tai VIP-lipulla pääset kohtaamaan tähtiesiintyjän kasvokkain tai osaksi rajattua bisnestapaamista.

Dataohjautuvuus ja pilkkominen

Kevään valmennuksissa opimme, kuinka tärkeää sisältöjen ”atomisointi” ja dataohjautuvuus voivat olla osana kaupallistamista. Analytiikan kautta järjestäjät näkevät, mitkä kohdat esityksessä resonoiivat ja aiheuttaneet eniten yleisön reaktioita. Niistä voidaan tehdä markkinointiviestintää someen tai tuottaa podcasteja ja uusia webinaareja. Näin käytettynä datasta tulee arvonluonnin väline ja data-analytiikasta uusi optimoinnin työväline.

Tapahtuman järjestäjän kannattaa siis olla jyvällä datalla johtamisesta ja analytiikasta, sekä vaatia sitä myös tapahtuman tuottajilta. Paitsi kävijämäärien seurannassa, sitä voidaan hyödyntää myös asiakaskokemuksen parantamisessa, tapahtumien strategisessa kehittämisessä ja kaupallistamisen tukena.

Ja lopuksi. On päivän selvää, että mikään digitaalinen toteutus ei korvaa sitä tunnekokemusta ja elämystä, minkä saa yleisötapahtumassa, teatterikatsomossa, konsertissa tai minkä tahansa teoksen äärellä, joissa moniaistinen kokemus voi siirtyä jopa fyysisiksi tuntemuksiksi.

Vastauksena otsikon kysymykseen voi todeta, ettei ole vain yhtä tapahtumien normaalia, vaan niitä on useita. Tavoitteet ja kohdeyleisö määrittävät mikä on juuri sinun tapahtumalle se paras formaatti.

Kirjoittaja

Raisa Leinonen, TKI-asiantuntija ja projektipäällikkö, Luova REAKTIO.

Maatalous on digiä, älyä ja täsmätoimia

Maatalouden teknologian kehitys vie yhä tarkempaan ja tuottavampaan tuotantopanos-
ten käyttöön.

Täsmäviljelyä harjoitti jo Jussi suolla kuokkaa heiluttaessaan, kun valitsi parhaita alueita viljelyyn, sillä täsmäviljely on oikeiden tuotantopanosien käyttöä oikeaan aikaan oikeassa paikassa. Kokemus kerrytti viljelijälle tietoa, missä ja miten vilja kasvaa parhaiten. Tieto kulki suullisesti edelliseltä polvelta seuraavalle.

Digimaatalous tuo kokemuksen tueksi mitattua digitaalista tietoa esimerkiksi pellon kosteudesta, maan lämpötilasta tai lehmän päivittäin tuottamasta maitomäärästä ja sen laadusta. Näin viljelijä voi tehdä päätöksiä aiempaa tarkemman tiedon pohjalta.

Älymaatalous on digitaalisen tiedon jatkojalostamista eri toimenpiteiden toteuttamiseksi. Älymaatalouden sovellus ehdottaa kerätyn tiedon perusteella, mitä viljelijän tulisi tietynlaisen sään vallitessa, pellon ollessa tietyssä tilassa tiettyä aikana kesästä, pellollaan tehdä.

Seuraava askel on autonominen älymaatalous, jossa laitteet suorittavat toimenpiteitä itsenäisesti ennalta määrättyjen ehtojen täytyessä. Joitakin yksinkertaisia esimerkiksi sääasemiin liitettyjä navetan tai kasvihuoneen ilmastointia säätäviä laitteita on toki jo käytössä, mutta pelloilla omatoimisesti liikkeelle lähteviä laitteita ei vielä merkittävästi.

Mihin digiä ja älyä tarvitaan?

Takavuosien viljelijä näki kuivuudesta kärsivän kasvin alkavan lakastua. Digimaatalouden aikana mittari kertoo viljelijälle pellon kosteuden lukuna. Älymaataloudessa sovellus hälyttää pellon kosteuden alkaessa laskea ja ehdottaa kastelua. Pidemmälle vietyinä se käynnistää itse siihen kytketyn kastelulaitteen, ellei säätietojen perusteella ole tiedossa piakkoin tulevaa sadetta.

Älymaatalouden hyöty on juuri ennakoinnissa. Laitteet ja sovellukset keräävät tietoa eri lähteistä ehdotustensa tai toimiensa perusteeksi. Ne perustuvat paljon laajempaan taustatietoon kuin mitä ihminen pystyy käsittelemään. Kone ei väsy, vaan käsittelee tietoa kellon ympäri ja huomaa kaiken siihen ohjelmoidun.

Digi tai äly ei kuitenkaan vähennä viljelijän osuutta tuotannon onnistumisessa. Hän määrittelee laitteiden ja sovellusten tuottaman tiedon käyttökelpoisuuden ja päättää tehtävistä toimista, mutta tieto on käytettävissä paljon aikaisemmin kuin aiemmin.

Digi- ja älymaatalous ovat merkittävä apu, mutta viljelijän on tunnettava peltonsa ja karjansa. Hyvienkin satelliittikuvien ja karttasovellusten näyttämien peltokuvien hyödyntäminen vaatii pellollaan astelevan isännän tietotaitoja tai aktiivisuusmittarin tulkinta hoitajalta hyvää karjasilmää.

Digitaalisuus ja älymaatalous auttavat viljelijää kohdentamaan tuotantopanoksia parhaalla tavalla, niin talouden kuin ympäristönkin kannalta. Lannoitus on mahdollista kohdentaa parhaiten tuottavalla tavalla ja lypsyrobotti antaa karjanhoitajalle aikaa keskittyä lehmien muuhun hyvinvointiin.

Tulevaisuus on automaatiassa. Jos nyt ajo-opastin neuvoo traktorin rattia kääntävää pysymään pellolla oikealla linjalla auton navigaattorin tapaan tai ajo-opastin pitää koneen oikealla linjalla, lisääntyy automaattiohjaus lähivuosina. Kuski traktoriin yhä tarvitaan, vaikka traktori liikkuu pellolla ennalta määrättyjä ajolinjoja pitkin ja kääntyy päisteissä.

Autonomisesti toimivat laitteet, jotka käynnistyvät ja tekevät toimenpiteen kerätyn tiedon perusteella itsenäisesti viljelijän ennalta määrittelemien ehtojen mukaisesti, ovat kasvava osa tulevaa maataloutta.

Erilaisia mittauslaitteita on viime vuosina tullut käyttöön runsaasti ja niitä hyödynnetään tulevaisuudessa yhä enemmän reaaliajassa. Esimerkiksi riviviljelyyn tarkoitetuissa erikoiskylvökoneissa käytetään kosteusanturia, joka säättää sen perusteella kylvösyvyyttä. Vastaavat ovat joskus arkea useammilla tiloilla.

Autonomisuuden lisääntyminen mahdollistaa koneiden pienentämisen, koska väsymätön kone toimii vaikka kellon ympäri, mutta viljelijä vain poikkeustapauksissa. Pienemmät koneet vähentävät maan tiivistymisen riskiä, mikä parantaa maan kasvukuntoa ja on ympäristön kannalta parempi.

Uusi teknologia vaatii tiloilta investointeja ja varsinkin uusi teknologia on hintavaa. Se jarruttaa nopeaa kehitystä.

ÄlyAgri yhdistää

Älymaatalouden eri toimijoiden verkostoituminen on tärkeää alan kehityksen kannalta. Savonia-ammattikorkeakoulun hallinnoiman ÄlyAgri-verkostohanke kokoaa yhteen alan hanketoimijoita ja teknologia-alan yrityksiä.

Hankkeessa on mukana ammattikorkeakouluja, ammattiopistoja, neuvontajärjestöjä, tutkimuslaitoksia, alan yrityksiä sekä kuntia. Verkoston rakentamisen lisäksi hanke jalkauttaa tutkimusosaamista ja innovaatioita yritysten käyttöön, tekee tunnetuksi tutkimusympäristöjä sekä jakaa tietoa älymaataloudesta ja tuottaa siihen liittyvää materiaalia opetuskäyttöön.

ÄlyAgri on järjestänyt Älytärskyt-webinaareja, joissa on käsitelty digi- ja älymaatalouden laitteita ja sovelluksia ja esitelty yritysten älymaatalouden tuotteita. Tärskyt on tallennettu ja ne ovat vapaasti katsottavissa Vimeossa (hakusana älyagri). Kanavalla on myös muita tallenteita aiheeseen liittyen.

Verkoston toiminnalle vaikuttaa olevan tarve, sillä verkoston jäsenet osallistuvat aktiivisesti hankkeen toimintaan ja kokevat sen höydylliseksi. Mukaan verkostoon mahtuu yhä, jos uskot sinulla olevan jotain annettavaa älymaatalouteen, ota yhteyttä hankkeen koordinaattoriin.

Kirjoittajat

Eeva-Kaisa Pulkka, tki-asiantuntija

Timo Teinilä, lehtori, hankkeen koordinaattori

Fii Ritvanen, projektiasiantuntija

Essi Keto, tki-asiantuntija

North Savo Talent Hub

Naturally International – Luonnollisesti kansainvälinen.

Kukoistus vai kurjistus?

Millainen on Pohjois-Savon ja Itä-Suomen tulevaisuus? Mikä luo menestystä, työtä, yrittäjyyttä ja hyvinvointia? Rikkaat luonnonvarat? Metsä? Yritykset? Terveet ja kasvavat kunnat? Vastauksia lienee yhtä monta kuin vastaajaakin, mutta me North Savo Talent Hubissa uskomme, että kaiken hyvinvoinnin edellytys on ihmiset. Koulutetut, ahkerat, terveet ja osalliset ihmiset, jotka vauvasta vaariin toteuttavat omia haaveitaan tieteen, taiteen, kaupan ja kulttuurin alalla.

Miksi me tarvitsemme tähän ulkomaalaisia ihmisiä? Eikö visio vireästä Savosta voisi onnistua ihan savolaisin, tai ehkä hätätapauksessa, suomalaisin voimin? Vastaus on kategorisesti EI. Meillä ei ole riittävästi ihmisiä sen paremmin Itä-Suomessa, kuin muuallakaan Suomessa.

Meillä ei ole hoitajapulaa. Meillä on pula ihmisistä.

Pohjois-Savossa työvoimasta siirtyy eläkkeelle valtava määrä tulevina vuosina. Julkiselta sektorilta eläkkeelle jää vuoteen 2029 mennessä 35 % työvoimasta. Maakunta menettää 25 % kaikesta työvoimastaan eläkkeelle reilun kymmenen vuoden kuluessa. Eläköitymisen kanssa yhtäaikaisesti vaikuttaa Pohjois-Savon syntyvyyden jyrkkä lasku: syntyvyys on laskenut alueellamme 41 % vuodesta 1990.

Luvut ovat ehdottomuudessaan järjestyttäviä. Edessämme on historiamme suurin murros. Vaikka emme ehkä hahmota, ovat uutiset hoitajapulasta sekä kylä- ylä- ja ammattikoulujen lakkautuksista saman perussyyn eli dramaattisen väestökadon seurauksia. Me emme voi kouluttaa koko ikäluokkaa pelkästään sairaanhoitajiksi, emmekä tietenkään saa täytettyä Pohjois-Savon kouluja nykyisten ikäluokkien alle 2000 lapsella. Tilanne on sama kaikkialla Suomessa, eikä kaupunkien keskinäinen kilpailu vähenevistä ihmisistä ole ratkaisu ongelmiimme. Suomenkielisten huokuttelukampanjoiden ja brändiseminaarien sijaan tarvitsemme reilusti lisää maahanmuuttoa.

Miksi kukaan haluaisi tänne tulla, saati jäädä?

Kilpailu osaavista, motivoituneista ja kunnianhimoisista ihmisistä on käynnissä kaikkialla maailmassa. Globaalissa kisassa keskinkertainen ei riitä, vaan meidän on pystyttävä parhaimpaamme. Tällä hetkellä alueen kansainväliset, englanninkieliset koulutusohjelmat Savoniassa ja Itä-Suomen yliopistossa vetävät hyvin korkeakouluopiskelijoita ja tutkijoita alueellemme. Kansainvälisiä korkeakouluopiskelijoita on Itä-Suomessa jo yli 2500 opiskelemassa insinööreiksi, sairaanhoitajiksi, fyysikoiksi ja tradenomeiksi ja kymmeniksi muiksi ammattilaisiksi. He pitävät opetustamme korkeatasoisena ja heidän ylivoimainen enemmistönsä (n. 75 %) haluaisi jäädä alueelle töihin. Näillä henkilöillä on lisäksi usein aiempi korkeakoulututkinto, alan työkokemusta sekä merkittävästi korkeampi halukkuus yrittäjyyteen (15 %) suomalaisiin opiskelijoihin (5 %) verrattuna.

Kansainvälisen opiskelijan ottaminen esim. harjoittelijaksi, kesätöihin tai vaikka Savonian kanssa yhteistyössä tehtävään opiskelijaprojektiin on helppo, matalankynnyksen ensiaskel yhteisölle, joka pohtii kv-osaajana palkkaamista. Bonuksena on se, että yrityksen ei tarvitse huolehtia matkakustannuksista, viisumeista, pystypainista Migrin tai DVV:n byrokratian kanssa tai asunnon etsinnästä, koska kansainvälisellä opiskelijalla nämä asiat hoituvat oppilaitosten tuella. Saattaa jopa käydä niin, että kansainvälisen osajaan palkkaaminen avaa savolaisen yrityksen ovet uusille kansainvälisille markkinoille.

Kuulostaa täydelliseltä ratkaisulta, eikö niin?

Täydellinen radiohiljaisuus!

Kaikista edellä mainituista ilmeisistä eduista huolimatta, alueen kansainväliset osaajat eivät jää valmistuttuaan alueellemme ja osa karkaa muualle jo ennen valmistumistaan. Miksi? Syiksi tarjotaan yleisimmin suomenkielen taitoa tai sen puutetta. Ehdottomalla "Ossooko se suomee tai edes savvoo?" – kysymyksellä kv-osaaja ei pääse yrityksissä porstuata pidemmälle. Yleisin vastaus vierasperäisen nimen omaavan tiedusteluun harjoittelu- tai työpaikasta on täydellinen radiohiljaisuus. Kysyjälle ei vastata mitään ja fiksuina, motivoituneina ja eteenpäin urallaan pyrkivinä ihmisinä he vetävät – sinällään ihan oikean – johtopäätöksen: ura ja perhe kannattaa perustaa muualle kuin Itä-Suomeen.

Naturally International – Luonnollisesti kansainvälinen

Miten me sitten luomme ilmapiirin, jossa kansainväliset osaajat eivät kaikkoo? Meidän on oltava, mottomme mukaan, *luonnollisesti kansainvälisiä*.

Vaikka mottomme viittaa alueemme yhteen valttikorttiin, puhtaaseen luontoon, on kyse kuitenkin oikeastaan tavoitteestamme tehdä alueen työpaikoista, kunnista ja yhteisöistä vastaanottavaisia kansainvälisille ihmisille. Meidän on tunnistettava ja tunnustettava, että itseasiassa me tarvitsemme kansainvälisiä osaajia enemmän kuin he tarvitsevat meitä. Jos emme kykene kohtaamaan heitä luonnollisesti kunnioittaen, kuunnellen ja osallistaen, he kyllä löytävät uransa muualta Suomesta. Tai, mikä pahinta Suomen rajojen ulkopuolelta.

Heille on tarjoiltava selkeä näkymä Itä-Suomesta, jossa on luvassa työura ja tulevaisuus koko perheelle. Heidän tulee nähdä Itä-Suomi paikkana, jossa voi opiskella, kehittyä, menestyä ja vaurastua. Heidät on kutsuttava mukaan metsästysseuroihin, taidenäyttelyihin, urheiluseuroihin ja paikallispolitiikkaan. Varsinkin julkisen sektorin on avattava ovensa kansainvälisille osaajille.

Meidän on hyväksyttävä, että tulevaisuuden työpaikoilla puhutaan savonkielen lisäksi muiden kielten rikastamaa suomea, ukrainaa, venäjää, arabiaa, farsia ja koko planeetan Lingua Francaa, rallienglantia.

Kuinka toimit, jos törmäät ulkomaalaiseen työpaikallasi?

Ota rauhallisesti. Kaikista perehdyttämis- ja kotouttamisohjeista tärkein ja helpoin muistaa on seuraava:

Ota ihminen vastaan samoin kuin haluaisit sinut otettavan vastaan.

Arkijärjellä, huumorilla ja keskinäisellä kunnioituksella pääsee pitkälle. Jos kuitenkin tuntuu, ettei omat rahkeet riitä tai et osaa löytää yhteisösi osajaa, ota rohkeasti yhteyttä meihin. Meidän kauttamme saat kontaktin tuhansiin alueella oleviin kansainvälisiin osajiin hitsareista humanisteihin. Me autamme myös luomaan simppeleit prosessit perehdyttämiseen ja autamme myös suomen kielen oppimisessa.

Meidän visionamme on luoda koko Itä-Suomesta luonnollisesti kansainvälinen alue. Alue, jonne halutaan tulla opiskelemaan, työskentelemään, yrittämään ja investoimaan. Me haluamme, tänne virkeän kulttuurielämän ja vilkkaan foorumin, jossa ideat ja ihmiset kohtaavat kaikkialta maailmasta.

Let's be international, naturally.

Jarkko Surakka
Project Leader
North Savo Talent Hub
[Northsavotalenthub.fi](https://nordsavotalenthub.fi)

Savonialaista arkea ja juhlaa

– 30-vuotisjuhlavuoden julkaisu

Savonia-ammattikorkeakoulu juhli vuonna 2022 30-vuotista taivaltaan yhdessä suomalaisen ammattikorkeakoulujärjestelmän kanssa. Tässä julkaisussa muistellaan savonialaista arkea ja juhlaa viimeisen kymmenen vuoden osalta sekä kurkataan oppimisen, kehittämisen ja innovaatiotyön tulevaisuuteen.

Kyseessä ei ole varsinaisesti historiikki, vaan poimintoja vuosien varrelta tapahtumista ja sattumista. Julkaisusta voi havaita, että Savoniassa vuodet ovat olleet varsin vauhdikkaita.

Esimerkiksi kampusrakentaminen Kuopion Savilahteen on ollut koko ajan tapetilla. Onhan kyseessä ainutlaatuinen oppimisympäristö, joka pitää sisällään muun muassa maailmanluokan tutkimuslaboratorioita, kirjastoja, taidetta, yhteisiä olohuoneita, hyvinvointia, elämää ja oppimisen iloa.

Julkaisun toisessa osassa pureudutaan muun muassa siihen, mitä 5G eli viidennen sukupolven datayhteys oikeasti on, mitä opiskeluyhteisöille tapahtui koronan aikana, millainen on hyvä hybriditapahtuma ja miten digi muuttaa maataloutta.

SAVONIA

ammattikorkeakoulu

ISBN: 978-952-203-307-9 (PDF)

ISSN: 2343-5496

SAVONIA-AMMATTIKORKEAKOULUN JULKAISUSARJA: 7/2022

9 789522 033079